

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 75 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, SAUSIO - JANUARY 30, 2009

Vol. C Nr. 19

Pasaulio galingieji – vėl Davose

Pasaulio ekonomikos forume dalyvauja prezidentas Valdas Adamkus.

President.lt nuotr.

Vilnius/Davosas, sausio 29 d. (ELTA/„Draugo“ info) – Šveicarijos Davoso kurorte prasidėjo kasmetinis ekonomikos forumas. Nepaisant sumažėjusio dalyvių skaičiaus, forumas

išlieka viena iš svarbiausių pasaulio vadovų susitikimo vietų.

Apie pasaulį po ekonomikos krizės Davose šiomis dienomis diskutuoja apie 40 valstybių vadovų, stambių pasaulio įmonių, nevyriausybinių organizacijų vadovai, akademikai ir kitų organizacijų atstovai. Numatyta apie 300 plenarinių posėdžių, seminarijų ir apskritųjų stalų, taip pat dvišalių susitikimų. Tačiau šiam forumui būdingo spindesio nematyti. Pasaulį krečiant didžiausiai per 80 metų ekonomikos krizei, pasaulio galingieji nelinkę švesti.

Dalis ekonomikos specialistų teigia, kad forumas, kuriame sunku tikėtis vieningo sutarimo dėl krizės, vargu ar gali ką nors išspręsti, o juo labiau sustabdyti krizę. Savo ruožtu renginio organizatoriai gina forumą ir teigia, kad tai puiki galimybė pasaulio politikos ir verslo vadovams bei nevyriausybinių organizacijų atstovams suvienyti jėgas ir kartu bandyti įveikti pasaulį užgriuvusį eko-

nominį sunkmetį. Vis dėlto jie pažymi, kad ekonomikos krizė ir su ja susiję klausimai neužgoš kitų pasaulinių problemų, tokių kaip vandens ir maisto trūkumas, klimato kaita ir kova su terorizmu.

Renginyje šiais metais dalyvauja kur kas mažiau dalyvių nei praėjusiais, kadangi dauguma bankų vadovų ir ekonomistų įtemptai dirba, taip pat daugelis finansinių įstaigų priverstos taupyti ir į Davoso forumą siunčia mažiau atstovų.

Į susitikimą atvyko Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin, kuris, pasak specialistų, nedalyvaujant aukštiems JAV administracijos pareigūnams, kartu su Kinijos atstovais yra vienas iš svarbiausių forumo dalyvių.

Pasaulio ekonomikos forumo renginiuose Davose dalyvaujantis prezidentas Valdas Adamkus susitiko su įmonės „Pfizer“ naujųjų rinkų plėtros direktoriumi Jean-Michel Halfon **Nukelta į 6 psl.**

Šeštadienį — priedas Kultūra.

ESBO PA sesija šiemet vyks Vilniuje

Vilnius, sausio 29 d. (ELTA) – Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Parlamentinės Asamblėjos (PA) 18-oji metinė sesija bus surengta Vilniuje 2009 m. birželio 29–liepos 3 d. Susitarimą dėl šios sesijos surengimo pasirašė Lietuvoje viešintis ESBO PA prezidentas Joao Soares ir Seimo pirmininkas Arūnas Valinskas.

Svečias išreiškė viltį, kad sesija bus surengta aukščiausiu lygmeniu. A. Valinsko vertinimu, ESBO PA sesija Vilniuje – „pats didžiausias parlamentarizmo įvykis Lietuvos parlamento istorijoje“. Vilniuje bus diskutuojama apie saugumą, ekonominius dalykus ir demokratiją.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-29-09

Benediktas XVI – apie ekskomunikos panaikinimą

Vilnius, sausio 29 d. (BNS/„Vatikano radijas“) – Popiežius Benediktas XVI, atšaukęs prieš 20 metų paskelbtą ekskomuniką Holokausto neigėjui Richard Williamson ir trims kitiems vyskupams, priklausiusiems Prancūzijos arkivyskupo Marcel Lefebvre įkurtam dvasininkų judėjimui, susilaukė prieštaringų vertinimų.

Trečiadienio bendrosios audiencijos pabaigoje popiežius Benediktas

XVI paaiškino savo paties ir visos Bažnyčios nuostatą pastarosiomis dienomis žiniasklaidos iškeltais klausimais. Visų pirma Benediktas XVI paminėjo ekskomunikos panaikinimą 1988 m. neteisėtai konsekruotiems keturiems vyskupams. Priminęs savo pontifikato inauguravimo Mišių homilijoje duotą pažadą iš visų jėgų tarnauti Bažnyčios vienybei, popiežius sakė, jog pirmiausia vardan vienybės

jis nusprendė panaikinti keturių arkivyskupo Lefebvre neteisėtai konsekruotų vyskupų ekskomuniką. „Tai tėviško gailėstingumo aktas, kurio ne kartą prašė minėtieji vyskupai“, – sakė Benediktas XVI.

Ta pačia proga popiežius taip pat sakė, jog šiomis dienomis minint Šoa, jis prisimena vaizdus, likusius jo atmintyje po apsilankymų Auschwitz – viename **Nukelta į 6 psl.**

Šiame numeryje:

- Sporto naujienos. Futbolas. R. Naužemio nuopelnai. Įvairūs skelbimai (p. 2, 8)
- Mūsiškiams Obama – ne pavyzdys (p. 3)
- Sausio 13-osios atminimas – Long Island krepšinio aikštelėje (p. 4, 9)
- Laiškai, komentarai (p. 5)
- Jundeliškės (p. 8)
- Pinklės (32) (p. 9)
- Klaipėdos sovietizacija (2) (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.64 LT
1 EUR — 3.45 LT

„Tūkstantmečio žvaigžde“ apdovanotas režisierius A. Matelis

A. Mateliui (k.) apdovanojimą įteikia Užsienio reikalų ministras V. Ušackas.

ELTOS nuotr.

Vilnius, sausio 29 d. (ELTA) – Už Lietuvos vardo garsinimą režisierius Arūnas Matelis pagerbtas Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklu „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“.

Įteikdamas apdovanojimą Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas padėkojo režisieriui už jo kūrybiškumą ir Lietuvos vardo garsinimą bei už jo ambasadorystę kultūros srityje. V. Ušackas taip pat pažymėjo, kad pasaulis aukštai įvertino A. Matelio talentą už filmą „Prieš parskrendant į Žemę“.

A. Matelis filmus kuria nuo 1990 m., jo darbai buvo rodyti ir apdovanojami daugelyje tarptautinių kino festivalių. A. Matelis yra pirmasis Vidurio ir Rytų Europoje už dokumentinį filmą gavęs „Amerikos režisierių gildijos“ apdovanojimą.

Režisierius yra Lietuvos kinematografininkų sąjungos Dokumentininkų gildijos pirmininkas. Už nuopelnus Lietuvai jis yra pelnęs Nacionalinę kultūros ir meno premiją, įvertintas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi.

„Lietuvos tūkstantmečio žvaigždės“ ženklas įsteigtas 2007 m. Lietuvos valstybei ir jos užsienio politikai nusipelnusiems asmenims pagerbti Lietuvos vardo tūkstantmečio proga.

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Lietuvoje leidžiamo žurnalo „Veidas“ žurnalistė Jonė Kučinskaitė pastebėjo, jog išeivijos lietuviai, dar taip neseniai aktyviai dalyvavę visuomeniniame, politiniame Lietuvos gyvenime, pamažu iš jo traukiasi ir net išparduoda Lietuvoje užgyventą turtą ir grįžta antrojo tėvynėn. Jos straipsnyje, išspausdintame „Veide“ praėjusių metų rugsėjį, klausiamo: kodėl Lietuva išeiviu gyvenime jau neužima tokios reikšmingos vietos, kodėl vis daugiau jų išvažiuoja, ir visam laikui? Žinoma, pirmiausia atsakymų reikėtų ieškoti minėtame straipsnyje. Įdomu, ar Kučinskaitė šį reiškinį bandė susieti su tuo, jog netrukus po dviejų kadencijų, t.y. dešimties metų, LR Prezidento postą paliks JAV lietuvis Valdas Adamkus?

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu
Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu
Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org
Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Aldona Žemaitytė
aldaze@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasižinti kopija.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė Ed. Šulaitis

Lietuviai įveikė lenkus 6:2

„Lituanicos“ futbolininkai „Metropolitan“ lygos salės pirmenybėse pakartojo prieš savaitę pasiektą pergalę, sužaidę su lenkų „Highlanders“ ekipa ir sausio 25 d. lygiai tokiu pačiu rezultatu 6:2 sutriuškino kitą

lenkų klubą – „Lightning“.

Lietuviai praėjusio sekmadienio susitikime „Odeum“ salėje, Villa Park, IL, jau septintą minutę pirmavo 1:0, o po poros minučių rezultata padidino iki 2:0. Tokiu rezultatu baigėsi pirmasis kėlinys.

Tačiau antrojo kėlinio pradžioje (4 min.) lenkai priartėjo 1:2. Bet po to mūsų šaliai pelnė 3 įvarčius iš eilės. Tada ir lenkai atsigriebė, įmušdami dar vieną įvartį, o rungtynių pabaigoje „Lituanica“ rezultata užtvirtino šeštuoju įvarčiu.

„Lituanica“ šį kartą po du įvarčius pelnė Laimonas Bytautas ir Svajūnas Jablonskis. Po kartą pasižymėjo Juan Berruti ir Mindaugas Legeckas.

„Lituanica“ liko antroje vietoje

Ir praėjusį sekmadienį lengvas pergales pelnė svarbiausieji „Lituanicos“ varžovai – „International“ (įveikė „Morava“ 5:0) bei „Lions“ (nugalėjo „Highlanders“ 6:1), tad padėtis lentelėje nepasikeitė. Pirmoje vietoje liko „International“ – 12 taškų (29:1 įv. santykis). Toliau eina „Lituanica“ – 9 taškai (21:9 įv. sant.), „Lions“ – 9 tšk. (18:6), „Connection“ – 9 tšk. (8:15).

Šį sekmadienį, vasario 1 d., 2:15 val. p. p. „Lituanicos“ laukia pats rimčiausias išbandymas – kova su „International“ ekipa, kuri yra pelnusi 4 pergales ir praleidusi 1 įvartį.

Čia lietuviams reikės ypatingai susirūpinti gynyba, nes „International“ gretose žaidžia įvarčių mušėjas – Santo Constabile, kuris rungtynėse prieš „Lightning“ pasižymėjo net 4 kartus. Šį futbolininką reikės labiausiai saugoti.

Reikia manyti, kad lietuvių komandos treneris Algis Grochaskas vasario 1 d. susitikimui yra numatęs kitokių strategijų negu iki šiol sužaisiose rungtynėse. Nuo šio susitikimo priklausys, ar „Lituanica“ iškovos teisę grįžti į stipriausiųjų Čikagos ir apylinkių klubų gretas, ar ir toliau ji liks žemesnėje grupėje.

Lietuvos rinktinė žais keletą draugiškų rungtynių

Lietuvos valstybinė futbolo rinktinė vasario mėnesį yra numatysiu sužaisti draugiškų tarptautinių rungtynių. Jos abi įvyks Portugalijos valstybės pietuose. Kaip praneša Lietuvos futbolo federacijos rinktinių direktorius Robertas Tautkus, pirmosios iš šių rungtynių įvyks Portugalijos Faro mieste (varžovai – Lenkijos

rinktinė) vasario 7 d. Po keturių dienų – vasario 11 d. Albufeiro mieste lietuvių išmėgins jėgas prieš Andoros rinktinę.

Šios abejos rungtynės skirtos ruošiantis 2010 metų pasaulio čempionato atrankos ciklo varžyboms. Antrosios iš jų bus su Prancūzija kovo 28 ir balandžio 1 dienomis.

Vaikų šachmatų turnyras ir šachmatų klasė

Pasaulio lietuvių centre valgykloje

(14911 127th Street, Lemont IL 60539)

vyks Vaikų šachmatų klasė šeštadienį,

vasario 7 d. 1 val. p. p. – 2:15 val. p. p.

Klasės mokestis – 5 dol. – vaikai (Darželis – 4 skyrius).

Jaunių/jaunučių/vaikų turnyras šeštadienį,

vasario 21 d. 1 val. p. p. – 4 val. p. p. (trys žaidimai)

Registracijos mokestis – 7 dol.

Jauniai (gimnazijos amžiaus)

Jaunučiai (5–8 skyriai)

vaikai (Darželis – 4 skyrius).

Kiekvienai kategorijai skirti trys prizai!

Kreiptis į Paulių Majauską

tel. 630-988-1062

el. paštu: pmajauskas@qmail.com

R. NAUŽEMIO NUOPELNAI

EDVARDAS ŠULAITIS

Ir čikagiečiams gerai pažįstamas sporto bei spaudos darbuotojas, docentas, socialinių mokslų daktaras, dziudo sporto meistras, sambo sporto šakos specialistas Remigijus Naužemys iš Vilniaus universiteto, Sveikatos ir sporto centro daug prisideda, kad jo auklėtiniai – Vilniaus universiteto studentai būtų ne tik geriausi Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje.

Praėjusių metų lapkričio 7 d. Šiauliuose vykusiame Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų sambo čempionate savo jėgas išbandė daugiau nei 100 studentų iš 11 Lietuvos aukštųjų mokyklų. Naužemio auklėtiniai varžybose iškovojo 13 medalių, iš jų – 4 aukso. Komandinėje įskaitoje Vilniaus universiteto imtynininkai užėmė prizinę trečiąją vietą, įveikė stiprius vaikus iš Lietuvos kūno kultūros akademijos. Vilniaus universiteto imtynininkės čia pasirodė dar geriau ir pelnė II vietą.

Žymusis Vilniaus universiteto imtynių treneris R. Naužemys viešnagės Čikagoje metu.

E. Šulaičio nuotr.

Naužemio treniruojami imtynininkai visus nustebino geru pasirodymu Pasaulio studentų sambo čempionate, įvykusiame gruodžio 5–6 dienomis Kaune. Šiose pasaulinio lygio varžybose rungtyniavo apie 100 geriausių sportininkų iš visuolikos pasaulio kraštų.

Šiame sambo čempionate net šeši Vilniaus universiteto studentai iškovojo prizines vietas. Du iš jų tapo pasaulio vicečempionais, o keturi iškovojo bronzos medalius. Vicečempionų titulais pasipuošė Vitalijus Timošenko ir Dalia Enzelytė.

Kaip telefonu sakė treneris, geru pasirodymu džiaugėsi ne tik trenerių štabas, bet ir patys sportininkai bei Vilniaus universiteto vadovybė.

Reikia pažymėti, kad Naužemys sporto tema yra parašęs nemažai knygų ir apie 300 straipsnių. Jis 3 kartus (1996–1997, 2000 ir 2002 metais) lankėsi JAV, kur rašė knygą apie Beverly Shores, IN vietovę ir jos Lietuvių Bendruomenės narius (ji yra 324 puslapių, išleista 2005 m. Vilniuje). Leidinys yra sulaukęs gero įvertinimo.

Šis treneris ir vėl žada apsilankyti Amerikoje, nes, kiek teko girdėti, jis greitai išeis į pensiją ir galės daugiau pakeliauti po pasaulį.

Daugiau sporto žinių skaitykite 4-8 psl.

MŪSIŠKIAMS BARACK OBAMA – NE PAVYZDYS

VYTAUTAS RUBAVIČIUS

Nors mūsų politikai po įvairių skandalų su korupcijos prieskoniu dažnokai teisinasi, esą esame dar jauna demokratija, tačiau noro mokytis iš subrendusių demokratijų kol kas nematyti.

Gal net atvirksčiai – laisvinantis iš sovietinės okupacijos išsakytus ketinimus tvirtinti demokratiją gana greit nustelbė godulys turtėti iš valstybės kišenės, o vėliau ir politinio verslo „vertybės“. Daug ko mūsiškiai galėtų pasimokyti iš Jungtinių Valstijų prezidento Barack Obama vykdytos rinkimų kampanijos, jo bendravimo su žmonėmis. Pasimokyti bent jau tam, kad suvoktų, kokia niekinga politinė korupcinė sistema buvo kuriama atgautos nepriklausomybės metais. Toks suvokimas būtinas, jei rimtai galvojama apie reformas, nes nieko nebus įmanoma keisti politinio verslo išugdytų įpročių bei įgūdžių aplinkoje.

Mūsiškiai galėtų pasimokyti iš B. Obama bent jau tam, kad suvoktų, kokia niekinga politinė korupcinė sistema buvo kuriama atgautos nepriklausomybės metais.

Jungtinių Valstijų prezidento rinkimų kampanija prasidėjo prieš bene porą metų ir vis labiau stiprėjo. Galima įvairiai vertinti kai kuriuos tų rinkimų vyksmo bruožus, tačiau svarbiausia – į prezidento postą einama tvirtai apsisprendus, sukaupus tam tikrą valstybinio darbo patirtį, rodant būsimą vadovo bruožus ir kalbantis ne tik su įvairių socialinių sluoksnių atstovais, bet su visais amerikiečiais apie visiems rūpimus reikalus. Kalbamas rimtai, pasveriant žodžius, tačiau neieškant jų kišenėje. Nusišnekėjimus tuoj pasigauna ir išpučia žiniasklaida, narsiant visi kandidatus gyvenimų užkaborėlius. Susitikimų su žmonėmis maratonai tvirtina demokratinę visuomenės ir aukščiausios valdžios sąsąją pajautą, kuri padeda sutelkti žmones gyvybiškai svarbiems veiksams.

Lietuvoje prieš rinkimus į politinę sceną priguža komikų, o ir tradicinėmis save vadinančių partijų atstovai stengiasi linksminti publiką, o ne aiškinti šalies raidos perspektyvas. Svarbiausia – pažadų saldainiai ir jokių realių įsipareigojimų. Po rinkimų politinė scena ištuštėja – išrinktiesiems visuomenė nebereikalinga. Žiūrint pro Seimo langus ar TV ekraną galima ir špygą kišenėje laikyti. Tačiau, kad publika „neužmirštų politikų“, ją stengiamasi kaitinti skandalais skandalėliais.

Apie JAV prezidentą užsiminiau dėl to, kad pagrindinis jo įvairiai nusakomas tikslas – permainos. Realios permainos įmanomos tik sutelkus visuomenę. Suprantama, jei norima gerų permainų, nes galimos ir kito-

kios – stumti visuomenę į depresiją, dar didesnę krizę, didinti socialinę atskirtį, naudojantis sumaištimi grobstyti kas dar likę. Prezidentu Obama šiuo metu pasitiki daug daugiau amerikiečių, nei už jį balsavo. Tai rodo, jog padarytas didelis darbas visuomenei sutelkti ir pasitikėjimui įtvirtinti. Nuo pat rinkimų kampanijos pradžios Obama teigė žmonėms – „mes galime“. Viskas įmanoma veikiančiam sutartinai.

Stebint pirmuosius mūsų Vyriausybės vadovo Andriaus Kubiliaus žingsnius įkyriai nedavė ramybės klausimas – kodėl, tarsi tyčia, kalbomis ir veiksmais stengiamasi nuveikti prieš save įvairius socialinius sluoksnius, kodėl gausinamos priešininkų gretos? Suprantama, veikti reikėjo greitai ir ryžtingai, tačiau taip pat ryžtingai derėjo ir telkti visuomenę būsimiems pokyčiams. Tačiau ar gali telkti visuomenę aiškinimai, esą bus „nepopuliarių sprendimų“, ir Vyriausybės vadovas jų nebijas. Ne jau tokia „drąsa“ tikėtasi susikurti patikimo vadovo įvaizdį? Šiaip jau mūsų politikoje „nepopuliariais“ vadinami skurdesniųjų bei vidurinių socialinių sluoksnių padėtį bloginantys sprendimai. Tačiau ir tokius primant derėtų ne gėrėtis savo „drąsa“, o paaiškinti visuomenei, kodėl toks bloginimas yra būtinas ir kaip jis padės valstybei atsigauna. Antraip neišvengiami socialiniai konfliktai. Ne jau manoma, kad socialinių konfliktų aplinka padės reformatorems dirbti?

Visuomenė gali suprasti ir būtinumą „susiveržti diržus“. Tačiau niekaip nesupras, kodėl visi turi susiveržti „po lygiai“. Ta susiveržimo lygibė yra gryniausia demagogija. Juk jei, pavyzdžiui, 20 proc. mažinamas 1,000 ir 10,000 litų uždirbančių atlygis, tai mažiau uždirbančių gyvenimas pablogėja kur kas labiau nei daugiau uždirbančių. Mūsų politikams jau seniai derėjo suvokti, jog procentinė „lygibė“ socialiniame gyvenime virsta didžiausia nelygybe ir žmonės šitai jaučia. Propagandama tokia „lygibė“ Vyriausybė niekaip negali atsisakyti prigimtinės nuostatos – kad ir kokios krizės ištiktų, nebloginti turtingųjų padėties.

Gali būti, jog nedaug prasmės kalbėti apie būtinumą sutelkti visuomenę, kad ji paremtų reformatoriškus veiksmus. Neseniai paskelbti sociologinės apklausos duomenys teigia, jog Lietuvos politikais pasitiki tik 1 proc. žmonių. Toks tad mūsų politinės korupcinės sistemos ir demokratijos įvertinimas. Nėra ir negali būti jokios veiksmingos demokratijos tokioje visuomeninėje terpėje, kur visiškai nepasitikima politikais, kur vyrauja visiška politikų sluoksnio ir visuomenės atskirtis. Vadinasi, lygiai taip pat nepasitikima ir politinė sistema. Juk naivu būtų manyti, kad Lietuvoje gera demokratinė politinė sistema veikia pati savaime – be politikų ir be jais nepasitikinčios visuomenės. Ir ne tik veikia savaime, bet ir teikia nieko nenutuokiančiai visuomenei demokratijos „gėrybes“. Tačiau mūsų politikai taip ir mano – reformos vykdomos Seime, kuriam po rinkimų visuomenė visiškai nereikalinga.

Balsas.lt

VYTAUTAS V. LADSBERGIS

Visi teisūs

Visuomenėje bei žiniasklaidoje pastarosiomis dienomis netyla klausimas – kas kaltas dėl riaušių, dėl krizės, dėl antikrizinės programos? Kaltais įvardinami visi – A. Kubilius, A. Paleckis, A. Valinskas, G. Kirkilas, Rusija, VSD, profsąjungos, „Vilniaus prekyba“, Lietuvos žiniasklaida, agresyvūs jaunimėlis ir Rusijos spec. tarnybos... Toks įspūdis, kad nekaltų nerasta, gal tik prezidentūrai mažiausiai kliuvo. Tai gal išties visi kalti? O gal visi nekalti, nes anot Jorge Luis Borges: „Palaiminti neperšantys savos tiesos, nes niekas nėra teisus, arba visi teisūs.“

Norint atrasti kaltuosius ir kalte, tai padaryti nėra sunku – visiems išvardintiesiems rastume ką prikišti: Kubiliui – aroganciją ir nemokėjimą bendrauti, Kirkilui – biudžeto iššvaistymą ir melavimą, kad krizės nėra, VSD – keistų ir kitąsyk nevalstybiškų sprendimų seką, profsąjungoms – Budrevičienę ir nestreikavimą, kol valdžioje buvo savi, žiniasklaidai (bent jau didžiausiam dienraščiui) – žeminantį patyčių toną, „Leo“ interesų atsotavimą ir nuolatinį kalbėjimą apie „košmarišką padėtį be išeities“... Inteligentams ir kitiems rinkėjams – pasyvumą tylint, stebint ir matant, kad valstybėje vyksta negerai dalykai.

Ieškant blogio šaknų, jų galime rasti visur, bet bene akivaizdžiausias yra dialogo nebuvimas: vyrauja neigimo, o ne siūlymo kultūra. (Kai kas šį reiškinį įvardija mirties arba alkoholizmo kultūra). Nebėra pokalbio tarp visuomenės ir valdžios, tarp žiniasklaidos ir valdžios, tarp skirtingoms partijoms priklausančių ar prijaučiančių.

Kodėl taip yra? Atsakymų galima ieškoti visur, net ir metafiziniam pasaulyje. 2009 m. sausio 16 dienos tinklalapyje „Bernardinai.lt“ išspausdinta Renzo Lavatori studija „Velniais krikščioniškoje pasaulėžiūroje“, kurioje teigiama, kad „...šėtonas yra vien tik ‘ne’. Taiklų jo apibrėžimą randame poemoje ‘Faustas’. Faustas po ilgų pokalbių su Mefistofeliu paprašo jo apibūdinti save. O šis atsako: ‘Aš esu dvasia, kuri visada neigia!’ (Ich bin der Geist der stets verneint). Nuostabus apibrėžimas! Dvasia, kuri nuolat neigia: ne-būti, ne-sakyti, ne-daryti, ne-mylėti. Negalima pavaizduoti šėtono, nes jis nekenčia to, kas yra apibrėžta. Jis kaskart dingsta, nes slepiasi. Nekešdamas savęs, jis nekenčia šviesos, bendrystės, tvarkos, grožio, tiesos, tyrumo, meilės. Yra perpykęs, matydamas kito kūrinio džiaugsmą. Jis nuolat save slepia, todėl negali būti apibrėžtas.“

Ieškant kaltųjų galima kalbėti ir apie Rusijos spec. tarnybas, kurios, ko gero, džiaugiasi šiais Lietuvos bei Latvijos procesais, o gal net ir padaidai jiems vystytis būtent šia kryptimi.

Bet ne tai šiuo metu yra lemiamas faktorius. Lemiamas faktorius esame mes, t. y., mūsų užmirštos gražiosios savybės, apie kurias beveik nešnekama. Manau, kad ir A. Kubilius, ir A. Paleckis, ir A. Valinskas, G. Kirkilas, Rusija, VSD, profsąjungos, „Vilniaus prekyba“, Lietuvos žiniasklaida ir agresyviau nusiteikę jaunuoliai turi ir teigiamų pusių, tik mes apie jas esame nustoję šnekėti. Netgi Rimvydas Valatka bei Vytautas Šustauskas turi kažką gero ir nuoširdaus. Svarbu, kad kartais nueitų ir pasižiūrėtų į veidrodį – kas aš? Ar mano metodai, naudoti ligi šiol, siekiant visuotinio bei asmeninio gėrio, pasiteisino? Ar aš pakankamai atjautus?

Klausimas paprastas – kodėl pagrindiniai Lietuvos politikai, visuomenininkai, menininkai ir filosofai nesugeba susėsti ir susitarti – kas yra Lietuva, ką mes kuriame, ko čia susirinkome? Koks karalius Artūras (čia ne apie Zuoką) galėtų visus šiuos žmones surinkti prie apskrito stalo, be kardų? Gal Prezidentas, gal kardinolas, gal svetimos valstybės tankai, kaip sausio 13-ąją (neduok Dieve)?

Pagrindinė bėda, regis, bendro tikslo nematymas – ar yra kokia nors Lietuvos strategija? Jei ji būtų aptarta „visuotiniame narių susirinkime“ (anot M. Martinaičio), gal net patvirtinta referendumu, daug kas būtų aiškiau ir politikams, ir žiniasklaidai, ir Rusijos tarnyboms. Dabar tas Lietuvos ateities gėris suvokiamas itin skirtingai. Milijoniniai fejerverkai į orą, sumažinti PVM, dangoraižiai ir milžiniški prekybos centrai nesukuria gėrio; jis gimsta iš gero psichologinio klimato, kurio Lietuvoje beveik nelikę. Neliko džiaugsmo, šypsenu, kažkas pavogė. Gyvenimas ėjo geryn ir geryn, o žmonės darėsi liūdnesni ir liūdnesni – šią dviprasmybę „Delfi.lt“ publikuotame straipsnyje neseniai konstatavo psichiatras D. Pūras.

Jei partijų programose pagrindinis šūkis būtų: „Lietuva – kraštas, kuriame visiems gera gyventi, kuriame gerbiami žmonės ir žmogiškumas“, būtų bent šiočia tokia gairė, į kurią galėtų eiti kultūros bei švietimo politikos. Gal ir pagiežingoji žiniasklaidos dalis atsilieptų į tokį kvietimą. Juk net ir spaudos magnatas geriau jaustųsi, jei mirdamas žinotų, kad palieka gražesnę, teisingesnę, laimingesnę Lietuvą. Pilnos kišenės kelionėje pas Dievą – nebūtinai garbingo gyvenimo įrodymas, ypač jei tai pasiekta nuliūdinant, pažeminant mažiau pinigų ir galios turinčius.

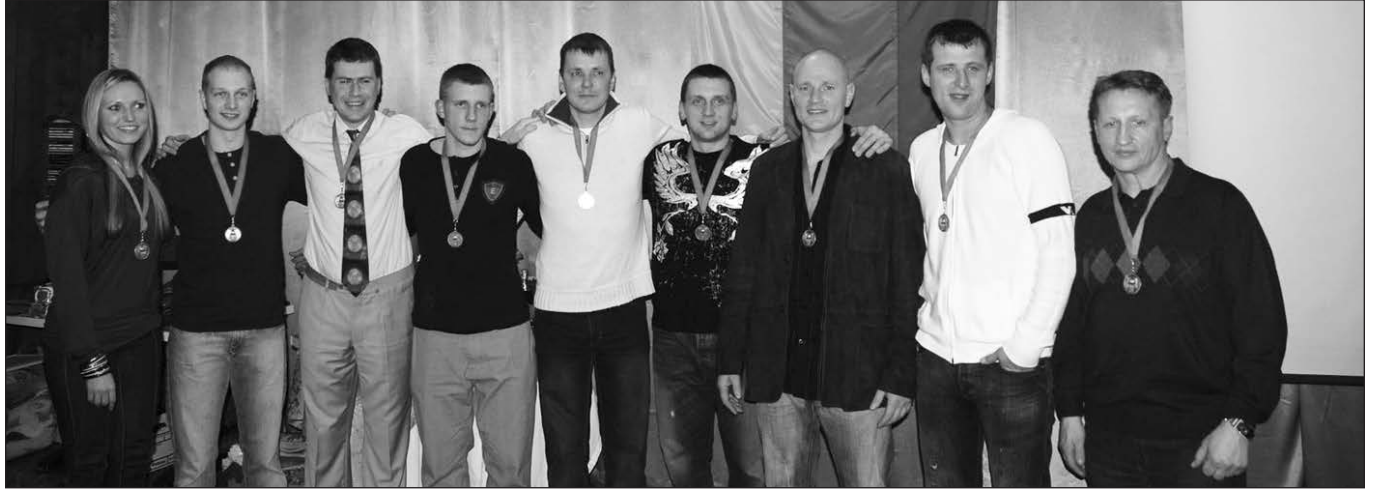
P. S. Baigiantis atkurto Lietuvos dvidešimtmečiui, galima daryti šiočia tokias išvadas. Viena jų – beatodairiška kritika rezultato nedavė (nesvarbu – opozicijos, gatvės rėksnių ar spaudos). Ji, matyt, buvo per stipri, pernelyg angažuota ir sustabdė kūrybos džiaugsmą. Ši valstybė nėra kuriama, yra tik kariaujama dėl galimybės dar truputį ją pavaldyti. Kol yra ką...

P. P. S. Ir Seime, ir Vyriausybėje, ir profsąjungose, ir didžiuosiuose dienraščiuose nūnai turėtų būti itin populiarus gero (!) psichologo, psichanalitiko konsultacija, padedanti išeiti iš krizės, pirmiausia patiems, pirmiausia – iš savo asmeninės krizės.

LONG ISLAND, NY

ŠALFASS Rytų apygardos vadovas Z. Bublīs apdovanoja geriausią turnyro žaidėją Rasa Hayes, kuri laimėjo ir tritaškių konkursą.

Turnyro nugalėtojai CT „Ažuolai“ su sporto klubo pirmininke V. Gelažauskaite.

K. Jankūno nuotraukos

SAUSIO 13-OSIOS ATMINIMAS – KREPŠINIO AIKŠTELĖJE

Pirmą kartą oranžiniam kamuoliui neabejingus lietuvius susirungti pakvietė Long Island LB

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

Spaudžiant viduržemio šaltukui sausio 17-ąją, šeštadienį, prabangaus Southampton (NY) kurorto vidurinės mokyklos sporto salėje buvo karšta nuo pat ankstyvo ryto: jau 8 val. specialiai iš Čikagos į vietos lietuvių ir Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga (ŠALFASS) Rytų apygardos organizuojamą krepšinio turnyrą pakviesti ČLKL teisėjai Giedrius Jovaiša ir Žydrūnas Širvinskas į aikštelę pakvietė New York Lietuvių atletų klubo pirmąją ir antrąją komandas. Į A. Kazickienės liuanistinės mokyklos bei Long Island lietuvių sporto klubo surengtas varžybas atvyko net 8 vyrų bei 2 moterų ekipos, atstovavusios Baltimore (MD), Philadelphia (PA), New Jersey, New York ir Connecticut valstijas.

Visos vyrų komandos pagal anksčiau vykusiuose panašiuose turnyruose parodytus rezultatus paskirstytos į du vienodo pajėgumo pogrupius, ir

jau trečiojoje „A“ pogrupio varžybose nugalėtoji išaiškinti prireikė net dviejų pratęsimų. Vos penkiese į Long Island atvykę Philadelphia „Aro“ krepšininkai sugebėjo pateikti pirmąją didelę šio turnyro sensaciją, 34:32 nugalėdami vieną stipriausių pastaruoju metu Rytų pakrantėje New York LAK-1 komandą. „B“ pogrupyje atrankiniame rate atkaklumu išsiskyrė Baltimore „Vilko“ ir CT „Ažuolų“ penketuko rungtynės, vėl, kaip ir praėjusio turnyre Baltimore (MD), stipresni pasirodė Naujosios Anglijos atstovai – 31:25. Pagal varžybų nuostatus tik 4 ekipos (po 2 geriausiai pasirodžiusias iš abiejų pogrupių) iškovojo galimybę rungtis dėl apdovanojimų. Taigi nepaisant puikaus žaidimo dviejose paskutinėse rungtynėse Philadelphia „Arui“ pritrūko vos 3 taškų iki išsvajotos antros vietos „A“ pogrupyje, be to, tarpusavio dvikovoje su aikštelės šeimininkais Long Island „Lietuvio“ komanda pajėgesni tapo pastarieji –

47:29. Pirmąją vietą tarp „A“ pogrupio dalyvių nepaisant vienos patirtos nesėkmės, kaip ir tikėtasi, užėmė New York LAK-1 vyrai, abejas kitas rungtynes laimėję įtikinama persvara. „B“ pogrupyje be pasipriešinimo pasirodė Connecticut „Ažuolai“, paskutinėse varžybose prieš baigiamąsias rungtynes įveikė savo „amžinąjį“ priešininką – antroje vietoje likusią New Jersey „Liepsną“ 30:22.

Prieš kovą dėl pagrindinių turnyro apdovanojimų buvo surengtos parodomosios dviejų moterų komandų rungtynės – CT „Audra“ po atkaklios kovos nugalėjo jungtinę New York-New Jersey ekipą 25:20. Geriausia žaidėja, vėliau išrinkta New Jersey „Liepsnos“ lietuvių sporto klubui atstovaujanti Rasa Hayes, per daug nesikrimto dėl savo komandos pralaimėjimo – sukaupe visas jėgas būsimai rungtinai: organizatorių suruoštam tritaškių konkursui. Viena pirmųjų atrankinėse varžybose puolusi krepšį lietuvaite ne tik aplenkė visus

šiose rungtynėse dalyvavusius vyrus, bet ir parodė absoliučiai geriausią dienos rezultatą – 13 taškų. Kartu su ja į finalą pateko vos vienu tašku mažiau sumetęs New York LAK veteranas Antanas Drulia, tačiau papildomoje metimų serijoje dėl LR gen. konsulo New York ambasadoriaus Jono Paslausko įsteigto prizo ryškiai nusileido kaimyninės „Sodų“ valstijos atstovei 3-7.

Atslūgus emocijoms po netikėtai pasibaigusios tritaškių rungties, į aikštelę vėl buvo pakviestos stipriausios vyrų komandos. Pirmiausia dėl trečiosios vietos pečius surėmė Long Island „Lietuvio“ ir New Jersey „Liepsnos“ krepšininkai. Nors didelę rungtynių dalį pirmavo karštai gausiai susirinkusių sirgalių palaikomi vietos lietuviai, laimėję ir pirmą kėlinį 24:19, o likus vos porai minučių iki pagrindinio varžybos skirtu laiko pabaigos sugebėję išlaikyti tą pačią 5 taškų persvarą, visgi daugiau patirties tokiose varžybose turintis trenerio Dariaus Baranausko (beje, gyvenančio Long Island, NY!) vadovaujami liepsniečiai paskutinėmis sekundėmis palaužė „Lietuvio“ penketuką 43:40.

Dėl ŠALFASS Rytų apygardos įsteigtos taurės ir „auksinių“ apdovanojimų į kovą su geriausiaja laikyta New York LAK-1 komanda stojo Connecticut „Ažuolų“ ekipa. Ir šiose rungtynėse pasikartojo panašus scenarijus – beveik visas rungtynes pirmavo niujorkiečiai, tačiau jiems pastoviai lipę ant kulnų CT vyrai dar iki pertraukos sumažino skirtumą iki minimumo – 13:14. Nors rungtynių pabaigoje LAK-1 vėl išsiveržė į priekį (24:30), paskutinį žodį stipriausių turnyro komandų dvikovoje tarė „Ažuolai“, pataikę keletą neįtikėtinų tolimų metimų ir susigrąžinę persvarą paskutinę varžybų minutę laimės iš savo rankų nebeišleido – 35:33.

Po turnyro visi varžybų dalyviai ir svečiai buvo pakviesti į „Grace Episcopal“ bažnytiniam komplekse Riverhead, NY įsikūrusios A. Kazickienės liuanistinės mokyklos patalpas Sausio 13-osios aukų atminimo paminėjimui bei krepšinio turnyro nugalėtojų bei prizininkų, geriausių žaidėjų apdovanojimui. Šios mokyklos vadovė, neseniai AL „Metų žmogui“ išrinkta Neila Baumilienė pasveikino susirinkusius, padėjo turnyro sumanytojui **Nukelta į 9 psl.**

CT „Audros“ ir jungtinės NJ/NY moterų komandos po parodomųjų varžybų (laimėjo tamsesniais marškinėliais vilkinčios Naujosios Anglijos merginos). E. Misevičienės nuotrauka

Ori senatvė

BRONIUS VERTELKA

Dvylikti metai veikia Utenos Šv. Klaros palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė. Per tą laiką jos paslaugomis pasinaudojo apie 3,000 sunkiai sirgusių žmonių. Ligoninės atsiradimą inicijavo kun. Petras Adomonis ir vienuolė s. Dolorita Butkus, į Lietuvą atvykusi iš JAV. Tai jų dėka naujam gyvenimui buvo prikeltas tuščias, išdažytas langais senosios miesto ligoninės pastatas – iš jo tik šiukšlių išvežė penkis sunkvežimius. JAV veikianti lietuvių Vyčių organizacija naujam ligoninei atsiuntė lovą, čiužinių, pagalvių, patalynės. Iš pradžių čia apgyvendino 10 ligonių. Šiuo metu jų yra apie 60, tačiau savo eilės laukia dar daugybė pagalbos prašančių žmonių. S. D. Butkus, dabar dirbanti ligoninės konsultante, planuoja pastatyti naują ligoninės korpusą, bet tam reikia daug pinigų.

Sunkios fizinės negalios ištiktiems žmonėms ligoninėje sudarytos

Direktorė Žaneta Valiulienė.

geros sąlygos: kiekvienas ligonis gali atsiverti nuo kitų užuolaidomis, pabūti su artimaisiais, prieiti išpažinties. Yra įrengtas liftas, bendravimui skirtas svečių kambarys. Netgi vonios pritaikytos sunkiems ligoniams. Puikias darbo sąlygas turi virėjos. Virėja Laima Rūkienė teigė, jog geresnių sąlygų darbui kažin ar galėtų būti.

Pasirūpinta ir ligonių dvasiniais reikalais – yra jauki koplytėlė, kurią puošia švenčioniškio Juozo Jakšto medžio drožiniai, ant sienos kabo Pavežžio Kristaus Karaliaus Katedros klebono kun. Tomo Skrudupio dovanotas paveikslas.

Ligonių sveikata rūpinasi beveik dvi dešimtys bendrosios praktikos slaugytojų. Slaugytojoms suteiktos sąlygos tobulėti, kelti savo kvalifikaciją. Slaugytoja Aušra Dagienė sako, kad prie svetimo skausmo negalima priprasti. „Jeigu kažkam skauda, tai tas skausmas tarsi pasiduoda ir man“, – kalbėjo uteniškė medikė. Nepavydėtinas tai darbas. Reikia ligonį ir pakelti, padėti jam atsistoti, su šypsena apkabinti. O ligoniai sunkūs – po insultų, traumų ar kamuojami onkologinių ligų. Tarp jų yra ir tokių, kurių dienos suskaičiuotos.

Būdamas sveikas žmogus retai pagalvoja, jog bet kada ir jį patį gali ištikti nelaimė, aplankyti liga ar skausmas. Savo likimo niekas nežino. Bet abejingų kito skausmui neteko sutikti Utenos Šv. Klaros palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje.

Sutrupinta.

„Sidabrinė gija“,
„XXI amžiaus“ priedas

Utenos Šv. Klaros palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė.

2008 metais atliktas virtuvės patalpų remontas.

Nuotraukos iš www.subsventaklara.w3.lt

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

APMĄSTYMAI APIE 2009 METUS

1. Šiais metais Lietuva mini 1000 metų nuo jos vardo paminėjimo istorijoje. (Vad. Quedlinburgo kronikoje). Kiekvienas lietuvis, kur jis bebūtų, turi tai prisiminti ir, kur tik galima, pagarsinti.

2. Valdovų rūmai Vilniuje turėtų būti baigti – bent jau pati statyba. Išpuošimas gali būti atliktas ir vėliau.

3. 2009 metais senasis Vilnius yra pasiūvęs būti Europos kultūros sostine. Mes linkime, kad visi renginiai ta proga būtų išmintingi ir laimingi.

4. „Draugas“ 2009 metais švenčia 100 metų (1909–2009) sukaktį. Ta proga kiekvienas lietuvis turi tapti Draugo fondo nariu.

5. LE, TF, DF 2008 metais smarkiai nukentėjo: tai padarė staigi viso pasaulio ūkinė krizė. Linkime visiems mūsų fondams 2009 metais kaip nors atsigrębti.

6. 2009 metais tūkstančiai mūsų tautiečių turėtų grįžti iš svetimų kraštų... Namai, broleliai, namai!

7. Tūkstančiai lietuvių išeivių 2009 metais turėtų lankytis Lietuvo-

je – dalyvaudami visokiose iškilmėse.

8. Per visus 2009 metus – ir Lietuvoje, ir svetur – visi mes turime pasistatyti ir išguiti iš lietuvių kalbos bent 1,000 *nerikalingų skolinių*, – tokių kaip *infekuoti* (užkrėsti), *komfortabilus* (patogus), *inicijuoti* (padėti) ir t.t.

9. Lietuvos Prezidentas, Seimas ir Vyriausybė turėtų ligi 2010 metų (20 laisvės metų!) pastatyti *didingą paminklą* – Lukiškių aikštėje – didingą, gražų ir puošnų paminklą partizanams, kaliniams, tremtiniams ir visiems kovotojams už Lietuvos laisvę!

10. Per visus 2009 metus visi lietuviai visur turi lankyti ir puošti visus partizanų, kalinių, tremtinių paminklus.

Ta proga prisiminkime *Jiežno* partizanų paminkle iškaltą įrašą:

Kovojom qžuolais

Palūžom qžuolais

Šlamėsim qžuolais

Tiems, kurie Lietuvą myli.

Antanas Klimas

Rochester, NY

SIŪLYČIAU REDAKCIJAI ATSARGIAI KILNOTI PLUNKSNĄ

T. Mickus teisingai pastebėjo (2009 m. sausio 23 d.), kad mano straipsnyje apie III Tautinę stovyklą upės vardas yra ISAR, o ne TSAR. Bet čia klaida yra redakcijos, o ne mano. Ironija yra ta, kad straipsnyje (gruodžio 3 d.) upės vardas teisingai atspausdintas, taip, kaip mano parašyta rankraštyje, – ISAR. Bet redakcija, atitaisant kitas klaidas (sausio 8 d.) padarė naują klaidą – pavadino upę TSAR. Kas, aišku, yra nesąmonė.

Dar prieš ketverius metus skundžiausi redakcijai laišku, kad iš mano 17 straipsnių per paskutinius 10 metų tik vienas pasirodė be redakcijos įveltų klaidų: faktiškų ir taip vadinamų „korektūros“. Kaip ir maniau, mano viešas laiškas nebuvo paviešintas šiame skyriuje, o redakcijos klaidos ir toliau riedėjo, kaip papilti pipirai.

Tarp kito, diskutuojant šį mano straipsnį su viena „Draugo“ bendradarbe, ji nusiskundė, kad jos straipsniai taip pat dažnai būna redakcijos priveltų klaidų pamarginti.

Kaip buvusiam vedamųjų rašytojui ir žinių redaktoriui dar Northwestern University laikraštyje; kaip reklamų agentūros vyriausiam redaktoriui (copy chief); kaip straipsnių rašytojui (features writer); kaip mėnesinio žurnalo „Environment Midwest“ (180,000 tiražo) redakto-

riui ir kaip Valdo Adamkaus kalbų rašytojui (speechwriter), kuomet Adamkus buvo U.S. EPA (gamtos saugos) Great Lakes šešių valstijų vadovas – man aiškinti apie rašymą ir redagavimą daug nereikia.

Per mano 33 metų civilinę karjerą, mano rankraščiuose nebuvo nei mažiausios klaidos. Žinoma, tas viskas buvo anglų kalba. Bet žurnalistikos principai lieka tokie patys, išskyrus „Pravdą“ ar panašias spaudos išgamas Lietuvoje ir kitur.

O kas liečia stilistiką, siūlyčiau redakcijai atsargiai kilnoti plunksną. „Draugas“ turi daug įžvalgių ir bendrai puikių skiltininkų: J. Gaila, B. Nainys, R. Kriaučiūnas, P. Katinas, V. Bražėnas, A. Vitkus, E. Simanaitis, E. Šulaitis ir kiti.

Kiekvienas iš jų turi mėgiamus žodžius ir išsireiškimus. Taip pat jiems būdingą sakinių struktūrą ir ritmą, o be to, ir pačios kalbos spalvingumą. Todėl tempti visus ant to pačio stilistikos kurpaliaus būtų nesikaltimas.

Nenorėčiau, sakykim, kad Vitkus skambėtų, kaip Nainys arba Katinas, kaip Simanaitis.

Nesakau, kad aš koks „neliečiama-sis“. Gerai – lieskit. Tik nesužeiskit.

R. John Rapšys

Chicago, IL

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

2009 m. sausio 27 d. O. Radzevičienės straipsnyje apie vidurius laisvinančius preparatus sakinyje „Esant nepakankamam jų kiekiui, gali atsirasti pilvo pūliniai ir kiti žarnyno su-

trikimai“ turi skambėti: „Esant nepakankamam jų kiekiui, gali atsirasti pilvo pūtimai ir kiti žarnyno sutrikimai.“

Redakcija

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Vyriausybė įkūrė Saulėlydžio komisiją

Vilnius, sausio 29 d. (BNS) – Vyriausybė pritarė Saulėlydžio komisijos įkūrimui. Prie Vyriausybės sudarytai Saulėlydžio komisijai, turėsiančiai kovoti su biurokratizmu, vadovaus Valentinas Milaknis.

Saulėlydžio komisiją planuojama kurti ir Seime – parlamentas po pateikimo yra pritaręs valdančiosios Liberalų ir centro sąjungos vadovo Artūro Zuoko pasiūlymui kurti tokią parlamentinę komisiją. A. Zuokas įtrauktas ir į prie Vyriausybės sudaromą komisiją.

Prie Vyriausybės veiksianti Saulėlydžio komisija turės rūpintis veiksmingesniu valstybės valdymu. Pirmiausia numatoma iki dešimtadalio sumažinti valstybės valdymo išlaidas. Per mėnesį planuojama atlikti ministerijų veiklos peržiūrą, naikinti laisvus valstybės tarnautojų etatus ir mažinti kitas išlaidas. Iki liepos keti-

nama apsispręsti dėl Vyriausybei pavaldžių įstaigų pertvarkymo, naikinimo arba prijungimo prie ministerijų. Iki liepos taip pat ketinama peržiūrėti ateinančių 3 metų Vyriausybės programas.

Saulėlydžio komisija Lietuvoje pirmą kartą buvo sudaryta 1999 m. prie Vyriausybės, kai tuometiniam Ministrų kabinetui vadovavo konservatorius Andrius Kubilius, dabar taip pat einantis premjero pareigas. 2006 m. komisijos, tik kitu pavadinimu, veikla, Vyriausybei vadovaujant socialdemokratams, buvo atnaujinta.

Pasaulio praktikoje pirmą kartą Saulėlydžio komisija buvo įkurta 1977 m. Texas valstijoje JAV, siekiant nustatyti valstybinių įstaigų darbo kartojimąsi ir didinti jų veiklos veiksmingumą. Šiuo metu tokios komisijos veikia Olandijoje, Jungtinėje Karalystėje, JAV bei kitose valstybėse.

JAV ortopedai padės sergantiems Lietuvos vaikams

Vilnius, sausio 29 d. (ELTA) – Į Vilniaus universiteto (VU) vaikų ligoninę jau šešioliktą kartą atvyksta du žymūs gydytojai ortopedai su visa medikų komanda iš Jungtinių Valstijų. Apsilankymo metu jie planuoja apžiūrėti 150–200 ligonių, atlikti apie 20 sudėtingų ortopedinių operacijų.

VU vaikų ligoninės gydytojų ir Indiana University School of Medicine ligoninėje dirbančio prof. John Lubicky bei Loyola University prof. Terry Light draugystė tęsiasi jau ne vienerius metus. Šiemet jie į Lietuvą atvyksta jau šešioliktą kartą. Gydytojai mūsų šalyje viešės iki vasario 7 d.

Kasmet amerikiečiai medikai atveža daug vienkartinį medicinos priemonių bei vaistų, kuriuos panaudoja ligoniams gydyti. Jų kelionės

išlaidas apmoka organizacijos „Lietuvos vaikų viltis“ komitetas JAV. Gydytojai atvyksta į Lietuvą savo atostogų metu, o jų teikiama medicinos pagalba vaikams yra nemokama.

Kartu su medikais į Lietuvą atvyks ir fondo „Lietuvos vaikų viltis“ valdybos narė Marija Kriauchunas. Amerikos lietuvių įkurta organizacija „Lietuvos vaikų viltis“ sergantiems ortopedinėmis ligomis ir patyrusiems nudegimų traumą Lietuvos vaikams pagalbą teikia nuo 1993 m. Ji padėjo VU Vaikų ligoninės ortopedams traumatologams įgyti vertingos patirties, aprūpino naujausiais instrumentais, implantais, aparatūra, padėjo įdiegti naujas operacijų technologijas.

TVF: Rytų Europoje šiemet kils recesija

Washington, DC, sausio 29 d. (Bloomberg/ELTA) – Rytų Europoje šiais metais kils recesija, nes smunka šio regiono eksportuojamos produkcijos ir žaliavų paklausa, teigia Tarptautinis valiutos fondas (TVF).

Fondo ataskaitoje teigiama, kad Centrinės ir Rytų Europos bei Nepriklausomų Valstybių Sandraugos (NVS), įskaitant Rusiją, ekonomika šiemet smuktels 0,4 proc. Rusijos bendrasis vidaus produktas (BVP), anot TVF, sumažės 0,7 proc.

Praėjusių metų lapkritį TVF nu-

matė, kad Centrinės Europos šalių ekonomika ūgtels 2,2 proc., NVS šalių – 3,6 proc. Rusijai buvo numatytas 3,5 proc. BVP prieaugis.

„Ekonomikos augimas besivystančiose šalyse šiais metais turėtų gerokai sulėtėti daugiausia dėl smunkančio eksporto, mažėjančių žaliavų kainų bei griežtesnių finansavimo sąlygų“, – teigiama TVF ataskaitoje.

TVF jau suteikė finansinę paramą Latvijai, Vengrijai, Serbijai, Ukrainai ir Baltarusijai.

dos salės direktoriaus pareiškime.

Pareiškimą paskelbė taip pat ir Šv. Pijaus X brolijos vadovas vyskupas Bernard Fellay. Jame sakoma, kad vyskupo Richard Williamson pareiškimai neatspindi Brolijos nuostatos, kad nuo tų žodžių labiausiai ir nepelnytai nukentėjo pati Brolija. Dėl to, holokaustą neigusiam vyskupui uždrausta viešai kalbėti politikos ar istorijos temomis.

Benediktas XVI – apie ekskomunikos panaikinimą

Atkelta iš 1 psl. lagerių, kuriuose buvo negailėstingai nužudyti milijonai žydų, aklos rasinės ir religinės neapykantos aukų.

Popiežius daug kartų praeityje ir dar vieną kartą šiandien pasisakė apie Šoa. Šitie žodžiai tikrai turėtų būti pakankamai aiškus atsakymas visiems, kas reiškė abejones dėl katalikų Bažnyčios nuostatos minėtuju klausimu, – sakoma Vatikano spau-

Seimas vėl atviras žurnalistams

Vilnius, sausio 29 d. (Alfa.lt) – Seimo valdyba atšaukė visus naujai įvestus ir žurnalistams taikytus apribojimus. Žiniasklaidos atstovai vėl galės lengviau pakliūti į parlamentą, o redakcijoms nebus nustatytų žurnalistų skaičiaus apribojimų, galios senoji, iki gruodžio mėnesio buvusi tvarka.

Ženkla, ribojantys žurnalistų darbą Seime, taip pat turės būti nuimti. Nuo šiol, kaip ir anksčiau, ži-

niasklaidos atstovai galės filmuoti, fotografuoti ir nešėti diktofonus į Seimo valgyklas ir restoraną.

Kancleris Gintautas Vilkelis Seimo valdybai buvo pateikęs ne visai tikslią informaciją, esą kitose valstybės įstaigose žurnalistų darbas taip pat ribojamas.

Seimo vicepirmininkė Irena Degutienė prisipažino, kad dėl šios tvarkos buvo ilgai diskutuota su Seimo pirmininku Arūnu Valinsku, kurio siūlymu ir įvesti apribojimai žurnalistų darbu Seime. „Svarbu, kad būtų dialogas tarp Seimo ir žiniasklaidos“, – tikino I. Degutienė. Nutarta sudaryti darbo grupę, į kurią įeitų Seimo kanceliarijos darbuotojai ir žurnalistų organizacijų atstovai.

„Kaip žurnalistų atstovas Dainius Radzevičius ir sakė, reikia pradėti nuo tuščio lapo, apsvaistyti taisykles, kurios nepažeistų nei žurnalistų, nei Seimo narių teisių – reikia nusistatyti žaidimo taisykles“, – aiškino I. Degutienė.

A. Valinskas: „Galime tapti Europos provincija.“

Vilnius, sausio 29 d. (ELTA) – Seimo pirmininkas Arūnas Valinskas, susirūpinęs dėl nutrūkusių nacionalinio vežėjo skrydžių Vilniaus oro uoste, teiravosi susisiekti ministro Eligijaus Masiulio, kokių imamasi veiksmų atgaivinant reisu Vilniaus oro uoste.

Nutrūkus skrydžiams iš Vilnių, Lietuva kasdien netenka milijonų litų. Padėtį, pasak A. Valinsko, dar labiau apsunkina tai, jog šiemet minimas Lietuvos vardo tūkstantmetis, Vilniuje vyksta Europos kultūros sostinės renginiai.

„Jei skrydžių srautai į Vilnių nebus atgaivinti, galime tapti ne Europos kultūros sostine, o Europos provincija. Būsime mažas krūmelis po dideliu medžiu“, – sakė Seimo pirmininkas.

E. Masiulis patikino A. Valinską, kad skrydžių srautas į Lietuvos sostinę bus atgaivintas per artimiausius mėnesius. Išsamų veiksmų planą, kokių priemonių padėčiai taisyti ketinama imtis, susisiekti ministras žada pristatyti jau kitą savaitę.

Susisiekti ministras E. Masiulis numatė konkrečių veiksmų planą Lietuvos aviacijai atgaivinti ir rinkai plėtoti. Artimiausius uždavinius jis sieja su Tarptautinio Vilniaus oro uosto (TVOU) veikla ir naujais skrydžiais iš Lietuvos sostinės. Taip pat ieškoma būdų užtikrinti veiksmingą ir stabilų visos šalies aviacijos plėtrą.

Jau kitą savaitę TVOU šalies Susisiekti ministerijai turės pateikti planą, kokios naujos oro linijos, kokiomis kryptimis ir kada pradės rengti skrydžius iš Vilniaus.

Pasaulio galingieji – vėl Davose

Atkelta iš 1 psl. ir įmonės „Vattenfall“ prezidentu Lars Josefsson.

Lietuvos vadovas padėjo vieną didžiausių pasaulyje biomedicinos ir farmacijos srityje veikiančių įmonių vadovui J. M. Halfon už įvairiapusę paramą sportui, švietimui ir sveikatos apsaugai bei paragino toliau plėtoti vykdomus tyrimus ir investicijas. V. Adamkus pabrėžė palankiai vertintantis Lietuvos galimybes dalyvauti klinikinių tyrimų veikloje.

Susitikęs su įmonės „Vattenfall“ prezidentu L. Josefsson, prezidentas V. Adamkus paragino apsispręsti žengti į Lietuvos rinką ir prisidėti prie mūsų šalyje sėkmingai veikiančio Švedijos kapitalo. Valstybės vadovas pažymėjo, kad Lietuvos ir Švedijos ekonominiai ryšiai, ypač energetikos srityje, yra labai svarbūs. Susitikime taip pat kalbėta apie būsimus stambius energetikos projektus ir jau atliktus darbus.

„Turime sumanymą sukurti at-

skirą energetikos tinklą, apimančią Skandinaviją, Baltijos šalis ir Lenkiją“, – sakė prezidentas V. Adamkus. „Vattenfall“ yra viena didžiausių energetikos sektoriaus įmonių Švedijoje.

Lietuvos vadovas dalyvaus sesijoje, skirtoje pasaulio ekonomikos atsigavimui. Šios sesijos metu bus diskutuojama apie atviros prekybos svarbą pasaulio ekonomikai, finansų stabilumą ir kitomis svarbiomis temomis.

Sesijoje, skirtoje Europos vaidmeniui pasaulyje aptarti, V. Adamkus planuoja kalbėti apie ryšį tarp Europos Sąjungos (ES) vidaus integracijos ir jos veiksmingo dalyvavimo pasaulio reikaluose, ES plėtros svarbą ir glaudesnius ryšius su kaimyninėmis šalimis, tarpžemynine bendrija bei kitais pasaulio regionais.

V. Adamkus Davose susitikus su „Nordea“ banko prezidentu Christian Clausen, Azerbaidžano prezidentu İlham Alijev, Pakistano ministru pirmininku Yousaf Gillan.

Pasaulio naujienos

JAV Atstovų rūmai pritarė ekonomikos atgaivinimo planui

Washington, DC, sausio 29 d. (AFP/BNS) – Susiskaldę JAV Atstovų rūmai pritarė 819 mlrd. dolerių vertės atgaivinimo planui, kurį prezidentas Barack Obama laiko veiksmingu vaistu, galinčiu padėti paliegsiai JAV ekonomikai.

Už naujojo prezidento siūlomą planą nebesavo nei vienas respublikonas.

Atstovų rūmams priėmus šį dokumentą B. Obama laimėjo pirmąją didelę politinę pergalę, o diskusijos apie tai, kaip būtų galima veiksmingiausiai ištraukti JAV ekonomiką iš recesijos liūno, persikėlė į Senatą.

Prezidento B. Obama siekis užsi-

tikrinti abiejų svarbiausių šalies partijų paramą ir trečiadienį nuskambėję du neįprasti kreipimai į politinius priešininkus Kapitolijuje liko neišgirsti – už naujojo prezidento siūlomą planą nebesavo nei vienas respublikonas.

Partijos drausmę taip pat pažeidė ir prieš dokumentą balsavo 11 demokratų. Kiek anksčiau Atstovų rūmai atmetė kitą respublikonų pasiūlymą mažinti mokesčius, prieš kurį balsavo 266, už – 170 Kongreso narių.

Balsavimas dėl ekonomikos atgaivinimo plano įvyko praėjus kelioms valandoms po B. Obama „pasuktinės minutės“ kreipimosi į respublikonus. Prezidentas reikalavo imtis „drąsių ir greitų“ veiksmų gelbstint darbo vietas ir stabdant JAV ekonomikos riedėjimą žemyn.

Prezidentas trečiadienį susitiko su 13 stambių JAV įmonių vadovais ir užsitikrino jų paramą politinėmis priemonėmis spausti šio projekto svarstymą pradėjusius respublikonus Atstovų rūmuose, taip pat perspėjo, jog šį procesą atidžiai stebi šalies darbininkai. „Jie žvelgia į Washington, laukdami drąsių ir greitų veiksmų“, – prezidentas sakė trumpoje kalboje, pasakyoje Baltųjų rūmų Rytiniame kambaryje.

Prancūzijoje – „juodojo ketvirtadienio“ streikas

Vilnius, sausio 29 d. (BNS) – Prancūzijoje vyksta „juodojo ketvirtadienio“ streikas, kurį organizuoja visos didžiosios profesinės sąjungos ir kuriuo protestuojama prieš tai, kaip prezidentas Nicolas Sarkozy sprendžia ekonomikos krizę.

N. Sarkozy į valdžią 2007 m. gegužę atėjo žadėdamas pakelti gyvenimo lygį ir išjudinti ekonomiką, bet buvo priverstas atidėti 360 mlrd. eurų valstybės pinigų, kad apdraustų su sunkumais susidūrusius bankus. Prezidentas paskelbė apie 26 mlrd. eurų (90 mlrd. litų) priemonių paketą ir pažadėjo tęsti nepopuliarias pertvarkas valstybinio sektoriaus darbuotojų skaičiui sumažinti ir darbo rinkai liberalizuoti.

Ir vyriausybė, ir sąjungos tikisi, kad šis streikas, kurį, kaip rodo apklausos, remia dauguma gyventojų, sukels didelę sumaištį. Masinis viešojo ir privataus sektorių darbuotojų streikas Prancūzijoje sustabdė viešąjį transportą, ligoninių ir švietimo įstaigų darbą.

Trys ketvirtadaliai Prancūzijos darbuotojų iš pagrindinių profesinių

Protestuotojai piktnasina prastėjančiu ekonominiu šalies klimatu ir, jų nuomone, nepakankamomis vyriausybės pastangomis suvaldant krizę.

sąjungų dalyvauja protesto akcijose, Prancūzijos spaudoje jau spėtose pavadinti „Juodojo ketvirtadieniu“.

Atšaukti visi avialinijų bendrovės „Air France“ skrydžiai, sutriko traukinių eismas, praneša BBC. Uždarytos mokyklos, pašto skyriai, teismai, ligoninės.

Protestuotojai piktnasina prastėjančiu ekonominiu šalies klimatu ir, jų nuomone, nepakankamomis vyriausybės pastangomis suvaldant krizę. Dauguma prancūzų piktnasina, kad Prancūzijos vyriausybė ėmėsi gelbėti bankus, neskirdama jokios paramos sunkiai gyvenančioms pramonės ir verslo įmonėms.

Pernai Prancūzija vos išvengė recesijos, bet specialistai numato, kad 2009 m. ekonomika pirmą kartą nuo 1993 m. mažės. Antroji pagal dydį eurozonos ekonomika praėjusių metų pabaigoje taip pat peržengė simbolinę dviejų milijonų bedarbių ribą ir nedarbas toliau didės. Manoma, kad nedarbas kitamet Prancūzijoje gali išaugti iki 10 proc., todėl prancūzai siekia, kad prezidentas Nicolas Sarkozy atsisakytų pertvarkų, kuriomis buvo sumažintos socialinės išlaidos, ir imtųsi priemonių gaivinti ekonomiką.

Tuo metu Prancūzijos finansų ministras Eric Woerth pasmerkė streiko organizatorius, kaltindamas juos skleidžiant baimę ekonominio netikrumo laikotarpiu. „Yra kitų būdų, kuriais galima išsakyti savo reikalavimus. Stabdyti šalies gyvenimą, sustabdyti viešąjį transportą, gąsdinti žmones, kai jie ir taip nerimauja dėl ateities, sukurs tik dar daugiau baimės“, – teigė E. Woerth.

EUROPA

BRIUSELIS

Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Ban Ki-moon kreipėsi į tarptautinę bendruomenę su prašymu kuo skubiau suteikti pagalbą nuo konflikto Gazos ruože nukentėjusiems žmonėms, skelbia DPA. Pasak jo, Gazos ruožui ir maždaug 1,4 mln. nuo konflikto nukentėjusių žmonių skubiai reikia pagalbos už maždaug 613 mln. JAV dolerių. Ban Ki-moon taip pat pareiškė, kad prie Gazos atsatymo turėtų prisidėti tarptautinė bendruomenė, taip pat – ir Izraelis.

Europos Sąjunga (ES) turi padėti Ukrainai integruotis į euroatlantines struktūras, pareiškė ES pirmininkaujantis Čekijos ministras pirmininkas Mirek Topolaneck. Tokį pareiškimą M. Topolaneck padarė pasibaigus trišaliam susitikimui su Lenkijos ir Ukrainos prezidentais Lech Kaczyński ir Viktor Juščenko, kuris vyko Vroclave (Lenkija), praneša Čekijos vyriausybė. Kaip praneša Čekijos vyriausybė, Lenkijos ir Ukrainos prezidentai sutiko su M. Topolaneck, kad „Rusijos dujų tiekimo per Ukrainą į ES nutraukimas padarė ne tik ekonominę, bet ir politinę žalą, kuri turi būti atlyginta kuo greičiau“.

TALINAS

Estijos vyriausybė nusprendė atidaryti Baltarusijos sostinėje Minske savo šalies ambasadą. Užsienio reikalų ministerija paaikškino būtinybę atidaryti ambasadą tuo, kad Baltarusija yra vienintelė iš arčiausiai prie Estijos esančių šalių, kur Talinas neturi atstovybės, ir tai trukdo plėtoti dvišalius santykius.

RYGA

Opozicinės partijos „Naujas laikas“ frakcija parlamente padavė į Seimo prezidiumą reikalavimą išaukti neeilinį posėdį dėl galimybės pareikšti nepasitikėjimą ministru pirmininku Ivars Godmanis. Centro dešiniosios partijos „Naujas laikas“ vadovė Solvita Abuoltinina anksčiau

sakė, jog dabar būtina „kokybiškai nauja vyriausybė“, nes dabartinė bankrutavo.

KARIBAI

HAVANA

Kubos prezidentas Raul Castro atvyko į Maskvą. Toks Kubos prezidento apsilankymas yra pirmasis po Sovietų Sąjungos žlugimo. Kubos vadovas Fidel Castro Sovietų Sąjungos sostinę buvo aplankęs dukart Šaltojo karo metu, tačiau tuo jo kelionės į Maskvą pasibaigė. Dviejų valstybių santykiai po Šaltojo karo nutrūko. R. Castro valdžią iš savo brolio Fidel perėmė 2006 m., praneša DPA.

Kubos vyriausybė pakartojė savo prašymą grąžinti JAV priklausančio Guantanamo kalėjimo teritoriją Kubai, praneša agentūra DPA. Toks prašymas buvo paskelbtas iš karto po to, kai JAV prezidentas B. Obama pažadėjo uždaryti Guantanamo kalėjimą, kuriame laikomi terorizmu įtariamieji asmenys. Kalėjimo ir jūrų uosto teritorija strategiškai itin patogioje vietoje dar nuo 1903 m. yra nuomojama JAV neribotam laikui.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV prezidentas Barack Obama po pirmojo susitikimo Pentagono aukšto rango kariškiais sakė turintis priimti „sunkius sprendimus“ dėl Irako ir Afganistano. Prezidentui reikia rasti pusiausvyrą tarp greito pajėgų išvedimo iš Irako keliamų pavojų ir karo vadų reikalavimų pasiūsti į Afganistaną dar 30,000 JAV karių, kurie beveik dvigubai sustiprintų ten šiuo metu esančias Jungtinių Valstijų pajėgas ir padėtų pataisyti pašlijusią saugumo padėtį šioje šalyje.

AFRIKA

NAIROBIS

Somalia piratai ketvirtadienį Adeno įlankoje užgrobė vokiečiams priklausantį tanklaivį, kuris gabena suskystintas automobilines dujas, pranešė pagalbos laivininkystei organizacija. Tai jau trečias šiais metais užgrotas laivas. „Užgrotas ‘Longchamp’ su 13 žmonių įgula“, – sakė Andrew Mwangura iš „East African Seafarers Assistance Programme“.

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Jundeliškių dvarelio jurginai.

Zitos Bilevičiūtės nuotr.

Jundeliškės

ZITA BILEVIČIŪTĖ

Važiuojant keliu iš Birštono link Vilniaus, kairėje pusėje, prie Verknės upės, įsikūręs Jundeliškių kaimas. 1958 m. Verknė užtventta ir pastatyta nedidelė hidroelektrinė.

Iki Pirmojo pasaulinio karo gyvenvietė vadinosi Ustrone. Vietovardis kilęs iš lenkiško žodžio „ustronie“ – nuošali vieta.

XVI a. pabaigoje čia įsikūrė vengrų kilmės bajoras Eperješas. Vėliau dvaro savininkai keitėsi. Ryškesnį pėdsaką tautos kultūrinėje istorijoje paliko Ustronės dvarininkų Marijos ir Apolinaro Moravskių sūnus Stanislovas Moravskis (1802–1853). Tai – rašytojas, gydytojas, mąstytojas, humanistas, viena intelektualiausių asmenybių, gyvenusių Birštono apylinkėse.

Rašytojo vaikystės dienos prabėgo tėvų dvarelyje Ustronėje, vėliau jis čia sugrįžo sulaukęs 36 m. amžiaus ir praleido likusius 15 gyvenimo metų. Gyvendamas Ustronėje, daugiausia laiko jis skyrė rašymui bei klajonėms po gražias vietas. Jis išgarsėjo, tiesa, jau po mirties, memuarais „Nuo Merkinės iki Kauno“ (1858 m.) bei „Keleri mano jaunystės metai Vilniuje“ (1924 m.). Tai – leidiniai lenkų kalba. Knyga apie jaunystės metus

lietuvių kalba išėjo 1994 m. Su humoru parašyta knyga bus įdomi ir šių laikų skaitytojui, ypač jei domitės istorija.

Iki šių dienų per stebuklą išliko XVIII a. pabaigoje statytas medinis dvarelio gyvenamasis namas (dabar – tai privati valda), turintis klasicizmo bruožų (4 medinių kolonų portikas) bei dvaro samdinių namas, kumetynas, arklidės parko likučiai – auga didelė – 33 m aukščio liepa.

S. Moravskis buvo jautrus gamtai, grožiui. Spėjama, kad jis pirmasis į Lietuvą atvežė iš Lenkijos jurginus ir pradėjo juos auginti. Greitai jurginai paplito po visą kraštą ir dabar šios spalvingos, romantiškos rudens gėlės auginamos dažname kaimo darželyje.

Jundeliškių senbuviai papasakojo, kad S. Moravskis buvo atvežęs į Lietuvą iki tol nematytų medelių – graikinių riešutmedžių, kurie prigijo ir iki šiol keli jų veda vaisius (jie, nukritę ant žemės, dabar ir patys prisisėja). Teko matyti tuos riešutmedžius, bet tik kad jų vaisiai nedidukai, o kevalas labai storas ir tvirtas.

Dabar Jundeliškių dvarelio parke vyksta įvairūs kultūriniai renginiai, rašytojo jubiliejų paminėjimai, poezijos vakarai bei įvairios šventės.

Margumynai

Kinijoje daugiausiai žmonių pasaulyje naudojami internetu

Kinijos interneto vartotojai tapo didžiausia pasaulyje grupe ir jai jau priklauso 298 mln. žmonių. Kinijos interneto tinklo informacijos centro (angl. – Cinic) pateikta ataskaita atskleidė, kad interneto vartotojų skaičius per praėjusius metus šalyje padidėjo 41,9 proc. ir toliau nuosekliai auga. Šalyje, kurioje gyvena 1,3 mlrd. žmonių, internetu naudojasi daugiau žmonių negu JAV. Įdomu ir tai, kad Kinijos kaimo vietovėse naudojimas internetu auga net sparčiau nei didžiuosiuose miestuose.

Nepaisant populiarėjančio interneto, valdžia toliau vykdo savo politiką ir neleidžia prieiti prie dalies užsienio internetinių tinklalapių ar vadinamųjų politiškai jautrių svetainių. Iš Kinijos vargu ar pavyks prisijungti prie BBC puslapio kinų kalba, organizacijos „Reporteriai be sienų“ interneto svetainės ir kai kurių Honkongo ar Taivaniau internetinių svetainių ar naujienų portalų.

Valdžia ne tik fiziškai daro neįveikiamus kai kuriuos kritinę nuomonę apie valdžią pateikiančius puslapius, bet ir stengiasi kuo geriau išnaudoti turimas galimybes reklamuojant valdžios vykdomą politiką, oficialią poziciją įvairiais aktualiais klausimais bei svarbiausius šalies vadovus.

Bernardinai.lt

SPORTO RENGINIAI

RYTŲ PAKRANTĖJE

Biliardo turnyras Philadelphia (PA)

JAV lietuvių jaunimo sąjungos Philadelphia, PA, skyrius kviečia visus mėgėjus bei profesionalus išbandyti savo sugebėjimus žaidžiant biliardą linksmoje kompanijoje! Turnyras vyks 2009 m. sausio 31 d., šeštadienį, nuo 11 val. r. biliardo klube „The Spot“ (4432 Bristol Road, Suite 6, Trevoise, PA 19053). Varžybų nugalėtojų laukia vertingi prizai!

Po turnyro 7 val. v. visus kviečiame į Lietuvių namus (2715 E. Allegheny Avenue, Philadelphia, PA 19134). Jūsų lauks linksma diskoteka, lietuviška muzika, galėsite pasivaikšinti tautiniu maistu ir alumi. Įėjimas – 10 dol., o vaikams iki 12 metų bei biliardo turnyro nugalėtojams – nemokamas. Informacija tel.: 484-557-9167 (Tadas) arba 215-820-0742 (Valdas).

Kviečiame į kasmetinį lietuvių golfo turnyrą St. Petersburg (FL)

9-asis kasmetinis golfo turnyras rengiamas Floridoje, šiemet įvyks kovo 5-9 dienomis St. Petersburg mieste „Country Club“ (St. Petersburg Country Club, 2000 Country Club way south, St. Petersburg, FL 33712). Dėl papildomos informacijos skambinkite LR garbės konsului St. Petersburg Algimantui Karnavičiui tel.: 727-895-4811 arba rašykite el. paštu: ltconsulfl@bayprint-online.com.

Kviečiame į „Ambasadų taurės“ krepšinio turnyrą North Bethesda (MD)

Lietuvos Respublikos ambasada JAV kviečia lietuvių komandas registruotis dalyvauti kasmetiniame krepšinio turnyre „Ambasadų taurė 2009“. Šiemet varžybos vyks kovo mėn. 21 d. Georgetown Preparatory School (10900 Rockville Pike, North Bethesda, MD 20852).

Registracija į šį turnyrą priimama iki vasario mėn. 15 d. Mokestis už turnyrą turi būti sumokėtas iki vasario mėn. 28 d. Registruotis varžyboms ar norintys gauti daugiau informacijos gali kreiptis tel.: 202-234-5860 (ext. 115) arba rašyti el. paštu Andrius.Kaseta@ltembassyus.org.

VAKARŲ PAKRANTĖJE

II pasaulio lietuvių teniso turnyras California

Kviečiame į 2-ąjį pasaulio lietuvių teniso mėgėjų turnyrą Rancho Mirage mieste California valstijoje, kuris šiemet organizuojamas kovo 6-8 dienomis Rancho Las Palms klubo teniso aikštyne. Smulkesnę informaciją galite rasti tinklalapyje www.lalithuanians.com arba kreipkitės į turnyro organizatorių dr. Rimtą Marcinkevičių el. paštu: rimtasmarcinkus@msn.com, taip pat Jolantą Bačiulytę el. paštu: jbačiulyte@yahoo.com ar tel. 310-801-6123.

Slidinėjimo turnyras California

Pranešame, kad šių metų kovo 21-28 dienomis Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga (ŠALFASS) bei Amerikos lietuvių gydytojų asociacija (ALGS) kviečia žiemos išvykoti į nuostabią Heavenly Mountain kalnų slidinėjimo kurortą „South Lake Tahoe“ (CA).

Norint užsisakyti kambarį šiame viešbutyje, slidinėjimo takų pakilimo bilietus, slidžių nuomai bei slidinėjimo leidimus, susitarti dėl atvežimo į viešbutį iš oro uosto skambinkite Mary Hajdas į „Heavenly Tahoe Vacations“ tel. 1-800-432-8365 (ext. 4406), 775-586-4406, arba rašykite jai el. paštu MHajdas@vailresorts.com. Būtinai paminėkite, kad priklausysite lietuvių ŠALFASS slidinėtojų grupei (angl. Lithuanian SALFASS ski group) – tada gausite specialias nuolaidas.

JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBOS

PAGUODOS TELEFONAS

1-866-438-7400

Konfidencialumas
garantuojamas

Skambinkite **nemokamai**
kiekvieną **ketvirtadienį**,
nuo **6 val. v. iki 9 val. v.** (Čikagos laiku)

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

Buvę Klaipėdos krašto gubernatoriaus rūmai Klaipėdoje (nuotraukoje kairėje) tebestovi ir šiandien (nuotrauka dešinėje). Dabar tai DnB Nord Klaipėdos būstinė. Yra išlikęs autentiškas interjeras ir ypač nuostabūs laiptai. www.miestai.net nuotr.

Klaipėdos sovietizacija (2)

PETRAS PETRUTIS

Praėjusią savaitę šiame dienraštyje buvo rašyta, kad dr. Albertas Juška, Vilniuje leidžiamo žurnalo „Naujasis Židinyš-Aidai“ puslapiuose aprašė 1945–1947 metų Klaipėdos sovietizaciją. Tuomet Klaipėdoje „šeimininkavo“ Viktoro Bergo vadovaujamas Vykdomasis komitetas. (VK) Ukmergės apskrityje gimęs V. Bergas buvo ilgametis kompartijos darbuotojas. 1941 m. vokiečių naciams okupuojant Lietuvą jis buvo pasitraukęs į Sovietų Sąjungą ir tenai reiškėsi įvairiose sovietinėse struktūrose, įskaitant ir Raudonąją armiją. Sugrįžęs į Lietuvą bematant pritaupo komunistinės valdžios sferose.

1945 m. vasario pabaigoje valdžios parėdymu atvykęs į Klaipėdą, ėmėsi reikalingų ir nereikalingų darbų. Vienas pirmųjų darbų buvo protestantų, katalikų ir žydų maldos namų „pertvarkymas“. Tiksliau pasakius, šių namų (bažnyčių) sulyginimas su žeme, arba jų pritaikymas skirtingiems tikslams.

Dr. A. Juška rašo: „Išvalytą ‘dvasinę erdvę’ uostamiesčio Vykdomasis ir Partijos komitetas paskubėjo užpildyti savo stabais. Anksčiausiai prie geležinkelio stoties atsirado Lenino statula. Didžiojo vado iškelta ranka kvietė į šviesią komunistinę ateitį. Po to buvusioje Hindenburgio aikštėje

kareiviai ėmėsi mūryti iki pat 1991 m. išstovėjusį ‘Paminklą su patranka’. Šio monumento pabūklas, nukreiptas į Vakarus, ne tik liudijo sovietų karinę galią, bet ir grėsmingai perspėjo galimus revanšistus – nedrįskite grįžti! Priešais Klaipėdos dramos teatrą stovėjusio paminklo poetui Dachui – simpatiškos Toravos Anikės bronzinės figūros neliko jau paskutiniomis nacių valdymo metais. Tačiau pjedestalas sunaikintas nebuvo, tad naujoji valdžia ant jo užkėlė cementinį Staliną. Kita tirono statula pastatyta skvere prie Danės upės, dar viena – priešais Popieriaus ir celiuliozės fabriką. Paminklų sąrašas nepabaigiamas: Lenino statula įkurdinta aikštėleje tuoj pasibaigus Laukininkų gatvei, Stalino ir Gorkio figūrų kompozicija – S. Nėries g. priešais Klaipėdos miesto mokytojų institutą. Liepų gatvės pradžioje pastatyta revoliucijos šauklio, socialistinio realizmo pradininko Maksimo Gorkio statula, beveik priešais jį, kitoje Manto gatvės pusėje – pionierių, draugaujančių su negriuku, figūros. Na, o kiek Lenino ir Stalino biustų sugužėjo į gamyklų raudonuosius kampelius suskaičiuoti nesiimame. Kaip ir šviečiančių raudonų žvaigždžių, liepsningais šūkais papuoštų aukščiausių pastatų frontonų, gamyklų kaminų ir pan.”

Dr. A. Juška toliau tęsdamas

rašo: „Buvo įvesta griežta gyventojų registracija. Nepaklusnieji pateikti reikalaujamus asmeninius duomenis buvo baudžiami mažiausiai 100 rublių bauda. Liepą buvo įdiegta pasų sistema. 1945 m. lapkričio 7 d. pradėtas leisti rusiškas dienraštis ‘Sovietskaja Klaipėda’ (redaktorius S. Tolevnoj), keliomis savaitėmis vėliau – ‘Raudonasis švyturys’ (red. J. Chlivickas), skirtas Klaipėdos apskrities gyventojams. Neginčytina: miesto Vykdomasis komitetas, vadovaujamas Bergo, tarybų valžią diegė uoliai, be skrupulų. Tačiau, anot Stalino, pasakius A, reikia pasakyti ir B.”

Daugelio amžininkų liudijimu, Bergas turėjo ir gerų ketinimų – siekė išsaugoti lietuviškosios kultūros paveldą, tautinę tapatybę. Menama, jog siūlęs išlikusiems seniesiems Klaipėdos krašto gyventojams leisti laikraštį gotiškais rašmenimis. Tai būtų buvęs negirdėtas atvejis visoje plačioje Sovietijoje. Jo pastangomis buvęs sustabdytas Palangos vilų niokojimas. Bergo pažįstamas kunigas M. Jonaitis, būdamas Palangoje, su pasibaisėjimu išvydęs, kaip gražiausiose vilose įsikūrę kareiviai drasko patalpų interjerą, kūrėna duris, baldus, nuskubėjęs pas Bergą, išklejo viską, ką matė, regėjo. Pastarasis tuoj pat išvažiavęs Palangon ir įsiprašęs į grafų Tiškevičių rūmuose įsikūrusį Vakarų pakrančių apsaugos aviacijos

dalinio štabą. Priėmė Vasilijus Džiugašvilis, Stalino sūnus. Tuokart jisai vadovavo 286-ajai naikintuvų divizijai, saugojusiai Baltijos pakrantės oro erdvę. Diktatoriaus sūnus bejausmiu veidu išklauses Bergo kalbą, taip pat bejausmiu balsu pasakė, kad tvarka bus įvesta. Ir pažadas pamirštas nebuvo – netrukus reikiamose vietose buvo pastatyti sargybiniai, akivaizdūs vandalizmo atvejai liovėsi.

Bergas mėginęs priešintis ir Klaipėdos garnizono vadų diktatui – tie nuolat reikalaudavę jų reikmėms skirti vis naujas teritorijas, ten leisti įrengti sandėlius, sargybos būstines, jiems patiems skirti gyvenamuosius namus. Sakoma, Bergas pasipiktinęs kariškių agresyvumu, viename VK posėdyje sušukęs ‘Svolači, vy svolači!’ Tada atsistojęs ir iš posėdžio pasišalinęs. Kalbėta, kad Saugumo komitete būta skundų, kaltinusių Bergą lietuvišku nacionalizmu. Kad ir kaip būtų buvę, 1946 m. rugsėjo 1 d. išėjęs atostogauti Bergas, aišku, ne savo valia, darban nebesugrįžo. Kurį laiką miestas „galvos“ neturėjo, VK sprendimus pirmininko vardu pasirašinėdavo kiti (dažniausiai Borodicenko, Syncinas, Charinas, V. Buivydas). Mauras savo darbą atliko, mauras gali išeiti.

Bus daugiau.

Iškilmingos pamaldos Palaimintojo Jurgio Matulaičio garbei

Šioms pamaldoms klebonui kun. Antanui Markui pritarus pradėta ruošti iš anksto. Kiekvieną dieną buvo kalbama novena į Palaimintąjį Jurgį Matulaitį, prašant Jo užtarimo ne tik asmeniškų rūpesčių išsprendimui, bet ir administraciją liečiančių. Melstasi taip pat už dienraščio „Draugas“ leidybą ir turimų pastatų išlaikymą. Tikimės, kad mūsų maldos bus išgirstos.

Iškilmingos pamaldos įvyko sausio 27 dieną 7 val. v. Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašavo klebonas kun. Antanas Markus ir kun. Augustinas Kulbis. Jiems talkino dekanas Vytautas Paškauskas. Pamaldos vyko lietuvių ir anglų kalbomis. Pamaldų metu giesmes giedojo parapijos choras, kuriam vadovauja vargonininkė Jūratė Lukminienė. Chorui talkino solistė Genovaitė Bigenytė – jos giedotų giesmių garsas angelų sparnais skrido į dangų.

Su ne mažesniu įsijautimu grojo fleitistai DebbieUznanski-Early ir Michael Diaz. Prie jų prisijungė gražiabalsė Maria Kitka. Jų atliekamos giesmės ne vienam išspaudė džiaugsmo ašaras.

Skaitinius skaitė Juozas Kulys ir Saulius Kuprys. Abu daug prisidėjo prie šių pamaldų, skirtų Palaiminto Jurgio Matulaičio pagerbimui, su ruošimo. Prie sėkmingo paminėjimo prisidėjo ir Čikagos Lietuvių katalikų federacija.

Pamokslo metu kun. A. Markus nušvietė Palaimintojo J. Matulaičio jaunystę, mokslus į kunigus ir vyskupystės laikus. Palaimintasis visą gyvenimą stengėsi daryti tik gera, nepaisant, kad jam pačiam teko daug kentėti.

Pamaldų metu parapijiečiai meldėsi, kad Palaimintasis Jurgis Matulaitis būtų pakeltas į šventuosius.

Antanas Pauzuolis

Kvietimas dalyvauti romano konkurse

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais paminėjimo proga ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti skelbia romano konkursą. Skiriamos trys premijos: I – 5,000 dol.; II – 3,000 dol.; III – 2,000 dol. Tema kūrėjams: „Lietuvai – tūkstantis metų!“ (Mes didžiuojamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra).

Laikas: Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu – 2009 m. birželio 30 d. Kūriniai siųsti: ALTS, Konkursui, 2711 West 71st Street, Chicago, IL 60629, USA.

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdi-

nimo mašinėle arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užklijuoto voko, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefonu ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokus bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija: Danutė Bindokienė, dr. Jonas Jasaitis, Petras Palilionis, Stasė Petersonienė, Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje Čikagoje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

Tel. pasiteiravimui: 773-776-3399, Fax: 773-776-7059.

Victor Kardokas, gyvenantis **Oak Lawn, IL**, pratęsė „Draugo“ metinę prenumeratą ir paaukojo už kalendorių 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums ačiū.

8 pasaulio didžiausi ir aukščiausi pastatai

Ar kada susimąstėte, kokie žmogaus tvėriniai pasaulyje laikomi aukščiausiais ar didžiausiais?

1. Didžiausios žmogaus sukurtos salos

Ko gero, niekas taip gerai neat-sispindi žmogaus puikybės kaip dirbtinės „Palm“ salos Dubajuje. Trijų salų kompleksas – „Palm Jumeirah“, „Palm Jebel Ali“ bei „Palm Deira“ – turėtų pridėti miestui 528 kilometrų pakrantės rėžį. Kai kurios „Palm Jumeirah“ salos dalys jau atvertos smalsioms lankytojų akims, o kitas žadama publikai pristatyti per ateinančius 10-15 metų. Planuojama, kad salos taps namais daugiau kaip 100 prabangių viešbučių, o „Palma Deira“ dydžiu prilygs Paryžiui.

„Palm“ salų projektas Dubajuje.

2. Aukščiausia pasaulyje užtvanka

Aukščiausią pasaulyje užtvanką „Nurek“ galima rasti Tadžikijoje. Jos statymo darbai prasidėjo dar sovietmečiu, 1961-aisiais, ir buvo užbaigti po 19 metų. Dabar ši 300 m siekianti užtvanka aprūpina beveik visą Tadžikiją elektra.

3. Aukščiausias pasaulyje viešbutis

Aukščiausias viešbutis „Baiyoke“ įsikūręs Bankoke, Tailande. Tačiau jo šlovę kėsinaisi užtemdyti kaip ant mielių dygstantys ambicingi viešbučiai Dubajuje. Kaip bebūtų, šiuolaikinis pirmaujantis viešbutis didžiuojasi 88-iais aukštais ir beveik 700-ais kambarių. 309 metrų galiūną rasite viename iš Bankoko rajonų, garsėjančių didžiuliais prekybos centrais ir pustrėčio kilometro turistų džiaugsmui sukurtu dirbtiniu ežeru.

4. Pasaulio aukščiausias paminklas

Amerikoje žinoma kaip „Vartai į Vakarus“, St. Louis arka yra ne tik šios valstijos veidas, bet ir didžiausias pasaulio paminklas. Ją supa milžiniškas Mississippi nacionalinis parkas. Arka aukščiausioje vietoje siekia 195 metrus, o ją sukonstravo suomių architektas Eero Saarinen JAV prezidento Tom Jefferson garbei. Dabar lankytojai yra kviečiami vos per 4 minutes pasikelti į arkos viršų, kur yra įrengta apžiūros aikštelė, ir grožėtis pribloškiančiais St. Louis vaizdais.

5. Aukščiausiai įsikūręs baras „Aukščiausiai“ pasaulio barą

rasite Šanchajaus mieste, 87-ajame „Aukšinės gerovės pastato“ aukšte. Ne veltui baras vadinasi „devintas debesis“. O 2001 metais kokteilius gurdžijantys baro lankytojai turėjo galimybę stebėti, kaip į barą „plikomis rankomis“ užkopė vienas Kinijos batų pardavėjas, taip pralenkdamas Prancūzijos „žmogų vorą“.

6. Didžiausias pasaulyje namas

Didžiausias pasaulyje namas priklauso Brunėjaus sultonui Istana Nurul Iman. Ištaigingų butų dydis siekia 645,834 kvadratinus metrus. Jie susideda iš 1,788 kambarių (įskaitant 257 vonios kambarius), juose yra laikoma ir prašmatni sultono 165 „Rolls-Royce“ kolekcija. Deja, neturintiems karališko kraujo sultono rūmai yra atviri vos 3 dienas per metus, žymint ramadano pabaigą. Tiesa, vienas Indijos milijardierius jau šiais metais sultoną ketina pralenkti statomo namo dydžiu.

7. Pasaulio didžiausias senovinis miestas

Įkurtas XV amžiuje Machu Picchu yra senovinis Peru miestas, glūdintis 2441 m nuo jūros lygio pakilusiame Urubambos slėnyje. Šis senovinis miestas buvo gyventojų apleistas praėjus vos amžiui nuo įkūrimo. Vėl atrastas XX amžiuje dabar Machu Picchu keliautojus žavi 150 įvairiomis senovinėmis konstrukcijomis. 2007 metais pritrėnkiamas Machu Picchu buvo įtrauktas į naująjį septynių pasaulio stebuklų sąrašą.

8. Aukščiausias pasaulyje niekada nebaigtas statyti viešbutis

„Ryugyong“ viešbutis Šiaurės Korėjoje.

Manyto būsiant didingiausias „Ryugyong“ viešbučio Pchenjane, Šiaurės Korėjoje, konstrukcijos siekia 300 metrų. Jis turėjo turėti 105 aukštus ir net 4 aplink savo ašį besisukančius restoranus. Tačiau 1992 m. Šiaurės Korėją užgriuvus kitiems nemalonumams statybos darbai buvo atidėti, o viešbutis nesulaukė žadėtosios šlovės. Dabar Pchenjane galima išvysti piramidinį viešbučio karkasą, tačiau jam trūksta langų ir visa pastato armatūra laikoma nesaugia.

Pagal travel.yahoo.com balsas.lt

A † A ALBINAS BANYS

Mirė 2009 m. sausio 27 d., sulaukęs 90 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Gyveno Lyons, IL. Amerikoje išgyveno 60 metų.

Giliame liūdesyje liko: žmona Jean, sūnus Albinas ir Juozas su šeimomis; dukros Elena Rudomanski ir Daiva Strouzas su šeimomis. Liūdi 10 anūkų ir 5 proanūkiai.

A. a. Albinas buvo aktyvus Venesuelos, Šakiečių, Suvalkiečių, Pensininkų ir Zarasiškių organizacijų narys.

Velionis bus pašarvotas penktadienį, sausio 30 d. nuo 3 val. p. p. iki 9 val. vak. Foran laidojimo namuose, 7300 W. Archer Ave., Summit, IL 60501.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 31 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto velionis bus atlydėtas į St. Barbara bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už velionio sielą. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Kviečiame visus gimines, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel.: 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

„MŪSŲ NEDAUG, BET GERI“

2009 m. sausio 4 d. vėžio pakirstas mirė 88 metų sulaukęs Stasys Ilgūnas.

Netekome didžiai talentingo, tauraus lietuvio, kuris įrėžė gilią vagą mūsų kultūriniame gyvenime. Retėjant mūsų gretoms, Stasys visada įtikinančiai sakydavo: „Mūsų nedaug, bet geri.“ Nežinau kodėl, bet tie jo žodžiai neužmirštamai įstrigo į mano atmintį. O gal todėl, kad dideliems darbams nereikia armijos.

Taip, Rochester, NY, lietuviai nepasižymėjo skaičiumi, bet turėjo me Stasį Ilgūną. Būtų sunku pasakyti, kur Jis nedalyvavo, pagalbos rankos neištiesė, kam netarė raminančio žodžio.

Dar jaunuolis būdamas Stasys pradėjo dirbti su teatralais. Kaune, Lietuvos valstybiniame teatre išmoko grimuoti ir daryti perukus. Tuo savo talentu dalijosi su visais, kas tik jį pakviesdavo – tiek Vokietijoje, DP stovyklose, tiek čia, Amerikoje. Tūkstančius mylių sukorė padėdamas dramos būreliams, ir daugiausiai tik už aciū. Jo darbą Jam rašytame laiške labai gražiai nusako garsusis aktorius a. a. Henrikas Kačinskas „Mielas Stasy, esi vienas tų, kurie skiepia jaunuolių širdyse meilę tėvynei ir Dievui. Telydi Tavo žingsnius sėkmė toje garbingoje tarnyboje. Užmiršti Tave būtų lygu užmiršti savo praeitį, kurioje dalyvavai kaip neatidalomas vienas mūsų buvusio teatro šeimoj.“

Stasys visą savo gyvenimą buvo pašventęs skautybei. Tai skautas idealistas pilna to žodžio prasme. Prisimenu, kai Jis jaudinosi prieš egzaminus; sėkmingai baigė „Miško ženklą“ mokyklą, buvo pakeltas į skautininkus. Su jaunimu dalyvavo daugelyje stovyklų. Jose dirbo ir vadovavo. Už nuopelnus skautybei gavo aukščiausią skautų sąjungos „Geležinio Vilko“ ordiną.

S. Ilgūnas atvyko į Ameriką, Rochester, NY 1949 m. Greit suorganizavo tautinių šokių grupę ir jai vadovavo daugiau nei 14 metų. Dalyvavo 1-oje ir 2-oje Tautinių šokių šventėje. Aplankė daug lietuviškų telkinių. Su grupe pasirodė vietinėje TV programoje.

Jis taip pat aktyviai dalyvavo Rochester Lietuvių Bendruomenės

Stasys Ilgūnas

(dabar „Putinas“) chore. Šalia choro, dar priklausė Br. Krokio suorganizuotai šešių vyrų, dainos mėgėjų grupei, kurie švėsdami savo gimtadienius linksmindavosi, diskutuodavo, o daugiausia – dainuodavo. Čia vėl prisimenu, kai Stasys užsvėsdavo savo mėgiamą dainą: „Pilki keleliai dulka“... Iš tų šešių likome tik du. Stasys prisijungė prie anksčiau iškeliavusių į Amžinybę – Pr. Puidoko, Alg. Dziacono ir Ant. Burkūno.

Dar noriu paminėti, kad daugelį metų Stasys buvo lietuvių radijo valandėlės „Dainos aidas“ sudarytojas ir pranešėjas. Sulaukęs pagyrimo už gerą programą sakydavo: „Ačiū. Jei patiko, pasakyk kitam, o jei nepatiko – sakyk man.“ Charakteringa, kad kiekvieną savo pusvalandį Jis užbaigė savo daina: „Skinsiu raudoną rožę“...

Daug žmonių dalyvavo Stasio laidotuvėse, daugelis drebančiom rankom barstė ant karsto Jo atsivežtą žemę iš Lietuvos, daugelis braukdami ašaras, atsargiai dėjo raudoną rožę.

Nuoširdžiai užjaučiame Jo žmoną Ireną (darnaus 50 m. sugyvenimo), dukrą Rūtą su vyru Victor Moeneno, sūnų Algį su žmona Terese ir kitus gimines ir artimuosius Lietuvoje.

*Mielas Stasy, pilnai tikiu:
Ten, kur išėjai, likimo valia.
Pilki keleliai nebedulkės.
O su Aukščiausiojo galia –
Raudonos rožės Tau žydės.*

Kostas Mačiulis

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Jono Tamulaičio fotografijos** parodos „Pro šakas...“ atidarymas Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL, įvyks vasario 6 d., penktadienį, 7:30 val. v. Paroda skirta Vasario 16-ajai paminėti. Maloniai kviečiame dalyvauti.

◆ **Meno mylėtojus vasario 7 d.**, šeštadienį, 7 val. v. kviečiame į Sigito Šniro parodos „Sapnai“ atidarymą Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th Street, Lemont. Akustine gitara bei perkusiniai instrumentais muzikuos Aidas ir Airis.

◆ **Organizacija „Vaiko vartai į mokslą“** kviečia savo narius ir rėmėjus į kasmetinę veiklos pranešimo popietę, kuri rengiama sekmadienį, vasario 8 d. Pasaulio lietuvių centro Bočių menėje. Pradžia – 12:30 val. p. p.

◆ **Jaunimo centro kavinėje vasario 8 d.**, sekmadienį, 12 val. p. p. dr. Linas Sidrys kalbės tema „Naujų akių ligų gydymas“. Po paskaitos prelegentas atsakys į klausimus. Restoranas „Kunigaikščių užėiga“ vaišins pietumis.

◆ **ALT'o ruošiamas Vasario 16-osios minėjimas** vyks sekmadienį, vasario 15 d., Maria High gimnazijos salėje.

◆ **Jaunimo centro kavinėje vasario 16 d.**, pirmadienį, 6 val. v. įvyks tradicinis Vasario 16-osios minėjimas. Kalbės Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkė Stasė Petersonienė. Bus meninė programa ir vaišės. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

◆ **Kovo 1 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** – Lietuvos Nepriklausomybės šventė Libertyville Civic Center, 135 W. Church Street, Libertyville, IL. Prelegentė: Lietuvos Respublikos generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniuilienė.

◆ **„Draugas“ šimtmečio proga** rengia jubiliejinį koncertą, kuris įvyks 2009 m. kovo 22 d. Maria mokyklos auditorijoje. Koncerto pro-

gramą atliks solistai Edmundas Seilius (tenoras) ir Kristina Zmailaitė (sopranas). Akompanuos Edvinas Minkštinas. Prašome organizacijas atkreipti dėmesį ir palikti tą dieną „Draugui“.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆ **Vasario 16-osios minėjimas Los Angeles** įvyks vasario 8 d. Šv. Kazimiero parapijos patalpose, 2718 St. George St., Los Angeles, CA. Programoje: 10:15 val. r. – vėliavų pakėlimas parapijos kieme; 10:30 val. r. – iškilmingos šv. Mišios; 12 val. p. p. – iškilmingas minėjimas ir meninė programa. Pagrindinė kalbėtoja Rūta Grinevičiūtė. Meninę programą atliks ansamblio „Spindulys“ šokėjai ir Los Angeles, CA Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai. Pietūs – 20 dol. Užsakymus pietums priima Birutė Prasauskienė tel.: 310-326-8038 ir Lilė Pupienė tel.: 323-255-3654. JAV LB Vakarų apygardos valdyba ir Los Angeles apylinkės valdyba kviečia visus atvykimu ir auka prisidėti prie lietuviybės stiprinimo išvilioje.

◆ **ALT'o skyrius Lake County, IN, East Chicago, IN** Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvos Vyčių kuopa 82 vasario 22 d. ruošia Lietuvos nepriklausomybės dienos minėjimą, kuris vyks: The American Legion Post 430, 7430 Broadway, Merrillville, IN 46410. Renkamės 12 val. p. p. Programos pradžia – 1 val. p. p. Muzikinę programą atliks Rimas Pumputis. Kaina – 12.50 dol. asmeniui. Norinčius dalyvauti prašome iki vasario 11 d. pranešti Birutei Viltienei tel.: 219-322-4533 arba Joannai Rudzevičiūsienei tel.: 219-884-2220. Maloniai visus kviečiame dalyvauti.

◆ **JAV LB Hartford apylinkės** rengiamas Nepriklausomybės minėjimas įvyks vasario 22 d., sekmadienį, parapijos patalpose, 53 Capitol Ave. Hartford, CT. Šv. Mišios bus aukojamos 9 val. r., po Mišių – programa parapijos salėje. Prelegentas – Laurynas Misevičius. Po trumpos programos – užkandžiai ir aukų rinkimas. Laukiame ir kviečiame visus dalyvauti. Tel. pasiteiravimui: 860-657-9067.

Petras Brizgys sveikina visus savo gimines, draugus ir artimuosius su Kalėdų šventėmis ir linki, kad Gimusio Kūdikėlio Jėzaus Palaima lydėtų per visus 2009-us metus.

(Sveikinimas gautas pavėluotai)

**James Gray Gallery, Bergamot Station Art Center,
2525 Michigan Ave. Bldg. D, 4 Santa Monica, CA
Vasario 7 d. nuo 6 val. v. iki 9 val. v.
Saulės Piktys parodos „Shifting Reality“
atidarymas**

**Paroda veiks
iki kovo 8 d.**

**Tel. pasiteiravimui:
310-315-9502**

**Daugiau
informacijos:
contact@jamesgraygallery.com**

Liudas Sagys Vilniuje 1990 m. Dainų šventės Šokių dienoje.

„Draugo“ archyvo nuotr.

„Nacionalinių vertybių rinkimuose“ – Liudo Sagio pavardė

Liudas Sagys, ilgametis šokių grupės „Grandinėle“ vadovas, visą savo gyvenimą garsino Lietuvos vardą per lietuvišką šokį. Su „Grandinėle“ keliaudamas po pasaulį, visuose kraštuose rodė lietuviško tautinio šokio grožį, garsino Lietuvos vardą.

Lietuvai švenčiant jos vardo paminėjimo tūkstantmetį, Lietuvoje leidžiamas laikraštis „Respublika“ paskelbė konkursą – „Nacionalinių vertybių rinkimai“. Malonu pranešti, kad Liudas Sagys yra vienas iš 44 asmenų, pasiūlytų šiam konkursui ir, vėliausiomis žiniomis, pirmąją balsų skaičiumi.

L. Sagys (kandidatų sąrašas Nr. 28) apibūdinamas šitaip: „Žymaus išvijos choreografo Liudo Sagio įkurtas tautinių šokių ansamblis „Grandinėle“ buvo vadinamas Lietuvos amba-

sadoriumi užsienyje. Tėvynės ilgesys virsdavo nenugalimu noru menine išraiška papasakoti pasauliui apie Lietuvą.“

Kviečiame visus balsuoti už kandidatą Nr. 28 – L. Sagį. Tai galite padaryti siunčiant el. laišką „Respublikos“ laikraščio redakcijai adresu: gyvenimas@republika.net iki vasario 14 d. Laimėtojai bus paskelbti vasario 27 d.

Nurodymas balsavimui:

1. Įrašykite adresą:

gyvenimas@republika.net

į savo el. pašto programos langelį

2. eilutėje „subject“ įrašykite: Nacionalinių vertybių balsavimas

3. Laiško turinyje parašykite vieną sakinį: „Balsuoju už Nr. 28, Liudą Sagį.“

Živilė Vaitkienė

Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojai ne tik moko mažuosius lietuviukus. Jos dažnai užsuka į Čiurlionio galeriją Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, kur apžiūri parodas. Nuotraukoje mokytojos Laima Latušinskienė (k.) ir Rasa Stanevičienė gėrisi Eglės Vertelkaitės ir Birutės Zokaitės darbais parodoje „Taškas, kablelis, daugtaškis...“.

Paroda Čiurlionio galerijoje veiks iki vasario 1 d. Lanckymas nuo 10 val. r. iki 6 val. v. kasdien, išskyrus pirmadienį ir antradienį.

Audronės Sidaugienės nuotr.

Renginiai Floridoje

PALM BEACH

Antradienį, vasario 17 d., 10 val. r. prie Juno Beach miesto rūmų bus keliama trispalvė Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo prieš 91 metus pažymėti. Po vėliavos pakėlimo – kavutė su lietuvių moterų suneštais skanumynais.

Šeštadienį, kovo 7 d., 2 val. p. p. iškilmingas Lietuvos tūkstantmečio ir Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo bei atkūrimo švenčių minėjimas St. Paul of the Cross bažnyčios salėje (10970 prie A1A kelio, North Palm Beach). Minėjimo pagrindinis kalbėtojas bus LR generalinis konsulas New York ambasadorius Jonas Paslauskas.

POMPANO BEACH

Lietuvių Bendruomenės Auksinio Kranto apylinkė, daugelio žmo-

nių vadinama Pompano apylinkė, Lietuvos tūkstantmečio ir Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo bei atkūrimo minėjimą rengia sekmadienį, vasario 22 d. Flaming Pit restorano salėje (1150 N. Federal Hwy, (US-1), Pompano Beach). Minėjimo pradžia 12 val. p. p.

Pagrindinę kalbą pasakyti pakviestas LB Floridos apygardos pirmininkas Kęstutis Miklas, kuris taip pat vadovauja ir Palm Beach apylinkėi.

SUNNY HILLS

LB Sunny Hills apylinkė praneša, kad šioje apylinkėje Lietuvos tūkstantmečio ir Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo bei atkūrimo minėjimas įvyks sekmadienį, kovo 15 d. Pagrindinis kalbėtojas bus Kęstutis Miklas.